
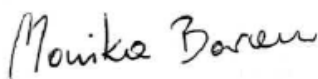

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do „Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego
dla wybranych obszarów w gminie Brańsk”

15.11.2023

Zespół autorski:	mgr inż. Patrycja Kosyło – kierownik zespołu	 mgr inż. Patrycja Kosyło
	inż. Monika Baran	

Spis treści

1. Wstęp.....	7
2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, a także powiązania z innymi dokumentami	7
3. Informacje o powiązaniach z innymi dokumentami, głównych celach projektu planu oraz jego zawartości.....	8
3.1. Powiązania z innymi dokumentami.....	8
3.2. Główne cele sporządzenia zmiany planu.....	10
3.3. Zawartość projektowanego dokumentu.....	10
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	17
5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	17
6. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	18
7. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego.....	18
7.1. Geomorfologia.....	18
7.2. Geologia	19
7.2.1. Warunki budowlane	20
7.3. Surowce mineralne	21
7.4. Użytkowanie gruntów.....	21
7.5. Gleby	21
7.6. Warunki hydrologiczne	22
7.6.1. Wody powierzchniowe.....	22
7.6.2. Wody podziemne.....	24
7.7. Klimat i powietrze	25
7.8. Walory krajobrazowe	26
7.9. Różnorodność biologiczna	27
7.9.1. Szata roślinna	27
7.9.2. Fauna	28
7.10. Powiązania przyrodnicze analizowanych obszarów z otoczeniem.....	28
7.10.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione	28
7.10.2. Korytarze ekologiczne.....	29
8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	30
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	30
9.1. Zagrożenie powodziowe.....	30
9.2. Gospodarka wodno-kanalizacyjna.....	30

9.3. Zanieczyszczenie powietrza	31
9.4. Zagrożenie osuwiskowe	31
9.5. Hałas	31
9.6. Gospodarka odpadami	31
9.7. Zagrożenia dla obszarów Natura 2000	32
9.8. Bariery antropogeniczne dla powiązań ekologicznych	32
10. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	32
11. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	33
11.1. Ocena oddziaływania na środowisko poszczególnych obszarów wyznaczonych w projektowanym dokumencie	33
11.2. Ocena oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska	38
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	43
13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	45
14. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	45
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	46
Dokumenty i materiały źródłowe	48
Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	48
Materiały źródłowe	49
Spis rycin	50
Spis tabel	50

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w gminie Brańsk, sporządzonego zgodnie z Uchwałą Nr XXXVIII/301/2023 Rady Gminy Brańsk z dnia 21 czerwca 2023 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w gminie Brańsk.

Podstawę prawną niniejszej prognozy stanowią:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2556 ze zm.);
- 3) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1094 ze zm.).

Prezentowane opracowanie, w myśl art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowi integralną część procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, a także powiązania z innymi dokumentami

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce, między innymi poprzez wprowadzenie odpowiednich aktów prawnych w tym ustaw i rozporządzeń.

W projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz przy ocenie oddziaływania na środowisko, uwzględniono cele zawarte w dokumentach o znaczeniu lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w szczególności dotyczące:

- działań na rzecz zapewnienia realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, przystosowania do zmian klimatu, ochrony różnorodności biologicznej, zawarte w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, transponującej cele z dokumentów międzynarodowych do prawa polskiego – ustalenia mpzp uwzględniają:
 - zasadę zrównoważonego rozwoju poprzez przeznaczenie na cele budowlane obszarów o przeciętnych walorach przyrodniczych i stosowaniu rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska;
 - przystosowanie do zmian klimatycznych poprzez wykluczenie zabudowy z terenów osuwiskowych, rozwój infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej;
 - ochronę bioróżnorodności poprzez zachowanie naturalnej obudowy wzdłuż cieków, ochronę terenów leśnych i zadrzewionych, podtrzymanie stref ekotonowych;
- zapewnienia zrównoważonego i harmonijnego rozwoju województwa poprzez ochronę wód podziemnych i powierzchniowych; przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych; przeciwdziałania wkraczaniu zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej na tereny leśne

i łąkowe; przestrzegania zasady minimalizowania kolizji i konfliktów przestrzennych, polegającej na wyborze rozwiązań neutralnych przyrodniczo, a w przypadku ich braku rozwiązań najmniej kolizyjnych; wzbogacania i racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi, uwzględniając potrzeby przyszłych pokoleń; utrzymania walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu; wzmocnienia stabilności środowiska przyrodniczego – zgodnie z wytycznymi *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego* – w planie uwzględniono powyższe zasady;

- utrzymania norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych - ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – niewprowadzanie przeznaczeń i obiektów mogących obniżyć jakość gleby w stopniu znaczącym;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych - ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Ramowa Dyrektywa Wodna, Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły – w planie uwzględniono konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych;
- utrzymania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej – w projekcie planu ustala się tereny chronione akustycznie;
- ochrony korytarzy ekologicznych, siedlisk przyrodniczych, różnorodności biologicznej – Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro), Dyrektywa Siedliskowa oraz Dyrektywa Ptasia – w mpzp zachowane zostają najcenniejsze obszary przyrodnicze.

Ustalenia mpzp umożliwiają prowadzenie polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem działań i celów wyznaczonych w dokumentach strategicznych, w zakresie ochrony środowiska i planowania przestrzennego.

3. Informacje o powiązaniach z innymi dokumentami, głównych celach projektu planu oraz jego zawartości

3.1. Powiązania z innymi dokumentami

Do najważniejszych dokumentów o charakterze strategicznym, z którymi powiązany jest projekt przedmiotowego planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zaliczono:

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

W wymiarze ogólnym plan wyznacza cel strategiczny i cele cząstkowe - szczegółowe w zakresie zwiększenia konkurencyjności, wzmocnienia spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju, poprawy dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej regionu, osiągnięcia i utrzymania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego oraz zwiększenia odporności struktury przestrzennej na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalnego i awarii przemysłowych oraz zdolności obronnych i ochronnych.

W zakresie środowiska przyrodniczego, zgodnie z PZPWP, uwzględniono m.in. zasadę racjonalnego wykorzystania wysokich walorów środowiskowo-krajobrazowych oraz zasobów wodnych, surowców mineralnych i dziedzictwa kulturowego wymaga uruchomienia mechanizmów ich ochrony, służących zmniejszeniu ilości konfliktów o przestrzeń oraz wspomaganiu gospodarowania tymi zasobami, zwłaszcza na obszarach cennych przyrodniczo i kulturowo. Ponadto dostosowano zagospodarowanie przestrzenne do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję i zapewniono spójność oraz ciągłość przestrzeni przyrodniczej.

W wymiarze szczegółowym w Planie zawarto przestrzenne warunki realizacji regionalnej polityki rozwoju, określające sposób realizacji oraz miejsce lokalizacji lub preferencje dla lokalizacji działań w przestrzeni, a także określono inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Zgodnie z ustaleniami PZPWP, Gmina Brańsk, jako ośrodek sieci osadniczej pełni funkcje wynikające ze swojego statusu administracyjnego, gospodarczego, mieszkalnictwa oraz aktywności gospodarczej.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r., przyjęta uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r, stanowi odpowiedź samorządu województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu.

W Strategii rozwoju województwa podlaskiego uwzględniony został ramowy cel horyzontalny: *Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze i wykorzystywanie jego atutów dla podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej i atrakcyjności zamieszkania z myślą o przyszłych pokoleniach.* Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze województwa podlaskiego ma stanowić samoistny cel rozwojowy, który ma wzmacniać naturalną przewagę województwa postrzeganego jako posiadające doskonale zachowane środowisko naturalne.

Konieczna dbałość o utrzymanie wysokiej jakości środowiska jest w układzie celów traktowana jako ważny czynnik zwiększający możliwości wzrostu konkurencyjnej gospodarki – szczególnie jej „zielonych” sektorów. Wizerunek regionu o unikalnym środowisku będzie czynnikiem sprzyjającym rozwojowi powiązań zewnętrznych, poprzez przyciąganie inwestorów zainteresowanych szybko rozwijającą się zieloną gospodarką i jako element promujący na zewnętrznych rynkach regionalne marki.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2023-2028 stanowi aktualizację WPGO 2016-2022 przyjętego przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr XXXII/280/16 z dnia 19 grudnia 2016 r. wraz z załącznikami opracowany został zgodnie z polityką unijnych, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych i planistycznych.

Dokument ma na celu usprawnienie funkcjonowania w województwie podlaskim zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska oraz wdrożenie hierarchii sposobów postępowania z odpadami.

Mppz uwzględni założenia Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Brańsk na lata 2001-2020

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Brańsk na lata 2001-2020 formułuje cele długofalowe i sposoby realizacji w okresie 2001-2020. Przyjętą misją w niniejszym dokumencie jest istnienie wielofunkcyjnej, proekologicznej gospodarki, gwarantującej wzrost dochodów i poprawę życia mieszkańców Gminy Brańsk.

Za priorytetowe działania uznano następujące cele strategiczne: rozwój infrastruktury technicznej przyczyniającej się do poprawy sytuacji w gospodarce i ochronie środowiska, dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb i aspiracji mieszkańców, ochrony, wzbogacania oraz racjonalnego wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju turystyki i wypoczynku, rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości, wdrażanie systemu zarządzania strategią oraz promocja Gminy.

3.2. Główne cele sporządzenia zmiany planu

Celem projektowanego dokumentu jest zmiana przeznaczenia terenu w odniesieniu do obszarów wskazanych w uchwale Nr XXXVIII/301/2023 Rady Gminy Brańsk z dnia 23 czerwca 2023. Podjęcie działań w ramach powyższej uchwały, wynika z wniosków złożonych przez mieszkańców i inwestorów dotyczących zmiany obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jest następstwem uchwalenia przez Radę Gminy dokumentu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brańsk.

Celem prognozy sporządzonej do zmiany planu jest identyfikacja prawdopodobnych oddziaływań na środowisko ustaleń dokumentu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie działań alternatywnych.

3.3. Zawartość projektowanego dokumentu

W prognozie przeanalizowano wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko przyrodnicze, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Opracowanie zostało podzielone na trzy główne części. Pierwsza zawiera opis podstawy formalno-prawnej, zestawienie materiałów źródłowych oraz metod pracy i analiz skutków ustaleń projektowanego dokumentu, przedstawienie celów, a także omówienie oddziaływania transgranicznego.

W części drugiej scharakteryzowano środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru, przedstawiono wyniki monitoringu środowiska oraz zidentyfikowano główne zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

Część trzecia objęła analizę i ocenę oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska. Szczególną uwagę zwrócono na oddziaływanie ustaleń zmiany planu na istniejące formy ochrony przyrody. Omówiono także skutki środowiskowe ustaleń na wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat. Przeanalizowano oddziaływanie na walory krajobrazowe. Oceniono przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, lokalne, ponadlokalne na komponenty środowiska wymienione powyżej oraz określono ich czas trwania. Ponadto określono rodzaje oddziaływań na zdrowie ludzi, zwierzęta, rośliny, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi, powietrze, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

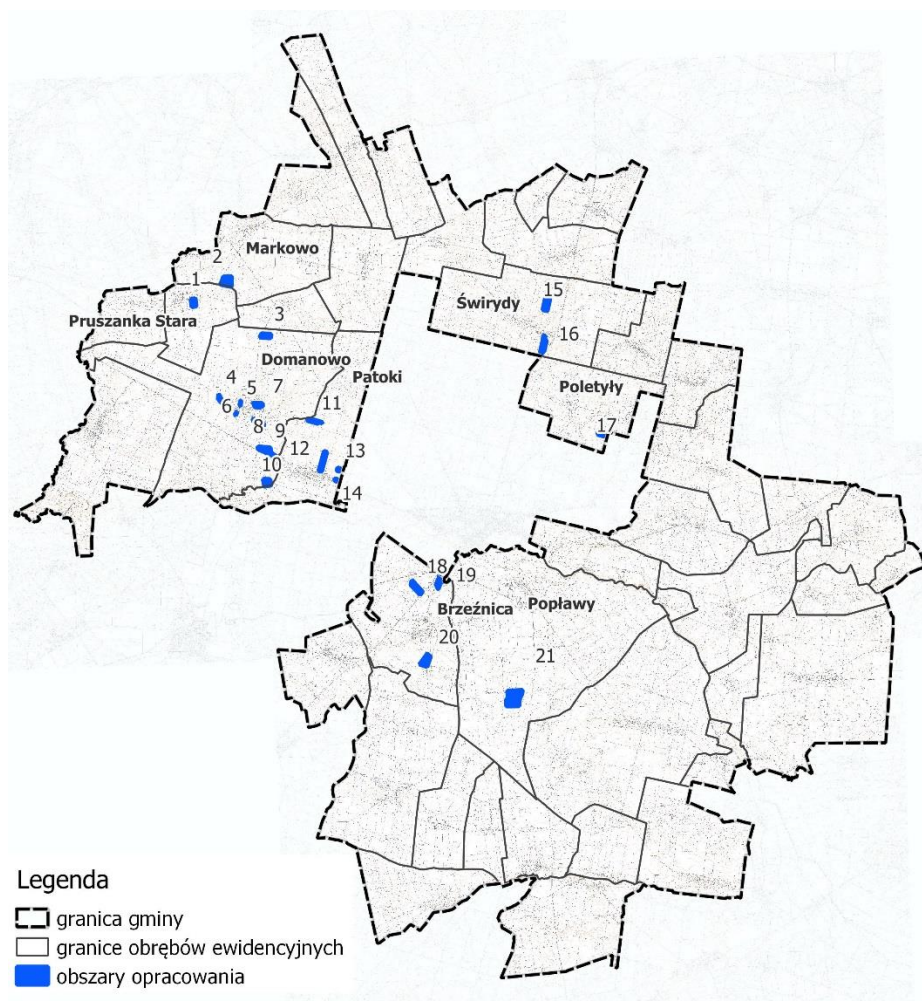
Przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu.

Granice terenów opracowania zostały określone w Uchwale Nr XXXVIII/301/2023 Rady Gminy Brańsk z dnia 21 czerwca 2023 r. Analizą objęto obszary o łącznej powierzchni ok. 74 ha, położone w województwie podlaskim, w powiecie bielskim, w gminie Brańsk.

Gmina graniczy od północy z gminą Poświętne, od wschodu z gminami Wyszki, Bielsk Podlaski oraz Boćki, od południa z gminą Dziadkowice, a od zachodu z gminami Grodzisk, Rudka, Klukowo, Szepietowo, Nowe Piekuty oraz Miasto Brańsk. Teren gminy podzielony jest na 43 obręby ewidencyjne.

Obszary opracowania zlokalizowane są w obrębach ewidencyjnych: Brzeźnica, Poletyły, Domanowo, Prusanka Stara, Markowo, Popławy, Świridy i Patoki.

Obszary objęte mpzp stanowią głównie grunty rolnicze i leśne. Nowe kierunki zagospodarowania przestrzennego wskazują tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny produkcyjno-usługowe (w tym produkcyjne z zakresu realizacji farm fotowoltaicznych), tereny rolnicze i leśne.

Ryc. 1. Lokalizacja obszarów opracowania w granicach gminy Brańsk

Gmina ma charakter wiejski, a jej powierzchnia wynosi 227,4 km². Liczy 5 237 mieszkańców, a gęstość zaludnienia to ok. 23 os/km² (GUS, 2022).

W aspekcie przyrodniczym teren gminy nie wyróżnia się cennymi przyrodniczo obszarami – w jej granicach nie występują żadne wielkoobszarowe formy ochrony przyrody. Występują tu jedynie pomniki przyrody. Najcenniejszym elementem systemu przyrodniczego są tereny wzdłuż dolin rzecznych.

W granicach przedmiotowego miejscowego planu wyznacza się tereny o różnych przeznaczeniach lub zasadach zagospodarowania, oznaczone symbolami:

- 1) MNW-U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług;
- 2) U-P – tereny usług lub produkcji;
- 3) PEF – tereny elektrowni słonecznych;
- 4) G – tereny górnictwa i wydobywania;
- 5) RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy;
- 6) RZM – tereny zabudowy zagrodowej;
- 7) L – tereny lasów.

Zmiana planu obejmuje 21 obszarów, dla których przyjęto numerację mającą na celu usystematyzowanie ich charakterystyki przedstawionej w prognozie:

Opis: Teren nr 1 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Prusanka Stara

Aktualne zagospodarowanie: tereny zadrzewione, tereny wykorzystywane pod produkcję rolną

Otoczenie: tereny rolnicze, zabudowa, zadrzewienia, drogi

Powierzchnia: ok. 2,33 ha

Opis: Teren nr 2 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Markowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny leśne, tereny rolnicze

Otoczenie: tereny leśne, tereny rolnicze, droga

Powierzchnia: ok. 5,88 ha

Opis: Teren nr 3 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, droga

Powierzchnia: ok. 2,66 ha

Opis: Teren nr 4 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny zabudowy, tereny rolnicze, drogi

Powierzchnia: ok. 1,09 ha

Opis: Teren nr 5 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, tereny zabudowy, drogi

Powierzchnia: ok. 0,17 ha

Opis: Teren nr 6 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, tereny zabudowy, droga

Powierzchnia: ok. 0,31 ha

Opis: Teren nr 7 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny zabudowy, tereny leśne

Otoczenie: zabudowa, tereny rolnicze, zadrzewienia, tereny zabudowy, drogi

Powierzchnia: ok. 5,25 ha

Opis: Teren nr 8 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: zadrzewienia, użytki rolne

Otoczenie: zabudowa, tereny zabudowy, zadrzewienia

Powierzchnia: ok. 2,03 ha

Opis: Teren nr 9 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, tereny leśne, drogi

Powierzchnia: ok. 4,92 ha

Opis: Teren nr 10 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Domanowo

Aktualne zagospodarowanie: użytki zielone, zbiornik wodny

Otoczenie: tereny rolnicze, tereny leśne

Powierzchnia: ok. 2,99 ha

Opis: Teren nr 11 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Patoki

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, zadrzewienia, droga

Powierzchnia: ok. 1,99 ha

Opis: Teren nr 12 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Patoki

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze, panele fotowoltaiczne

Otoczenie: tereny rolnicze, tereny zabudowy, drogi

Powierzchnia: ok. 3,98 ha

Opis: Teren nr 13 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Patoki

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, tereny zabudowy, droga

Powierzchnia: ok. 0,64 ha

Opis: Teren nr 14 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Patoki

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze

Otoczenie: tereny zabudowy, drogi

Powierzchnia: ok. 0,29 ha

Opis: Teren nr 15 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Świrydy

Aktualne zagospodarowanie: nieużytki

Otoczenie: tereny rolnicze, zadrzewienia, drogi

Powierzchnia: ok. 3,86 ha

Opis: Teren nr 16 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Świridy

Aktualne zagospodarowanie: zabudowa, tereny rolnicze

Otoczenie: tereny rolnicze, zabudowa, drogi

Powierzchnia: ok. 3,55 ha

Opis: Teren nr 17 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Świridy

Aktualne zagospodarowanie: tereny leśne, tereny rolnicze

Otoczenie: tereny leśne, tereny rolnicze, droga

Powierzchnia: ok. 2,45 ha

Opis: Teren nr 18 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Brzeźnica

Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze, zadrzewienia

Otoczenie: zadrzewienia, tereny rolnicze, droga

Powierzchnia: ok. 3,84 ha

Opis: Teren nr 19 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Brzeźnica

Aktualne zagospodarowanie: teren zabudowy, nieużytki

Otoczenie: zadrzewienia, tereny rolnicze, zabudowa, droga

Powierzchnia: ok. 3,82 ha

<p>Opis: Teren nr 20 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Brzeźnica</p> <p>Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze, tereny leśne</p> <p>Otoczenie: tereny leśne, tereny rolnicze, droga</p> <p>Powierzchnia: ok. 4,64 ha</p>	
<p>Opis: Teren nr 21 zlokalizowany w obrębie ewidencyjnym Popławy</p> <p>Aktualne zagospodarowanie: tereny rolnicze, tereny leśne, zabudowa,</p> <p>Otoczenie: tereny leśne, tereny rolnicze, droga</p> <p>Powierzchnia: ok. 17,06 ha</p>	

Dla wydzieleni określono funkcje oraz wprowadzono szereg zapisów ustalających zasady użytkowania danego terenu, uwzględniające postulaty idei zrównoważonego rozwoju.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowych uwarunkowań środowiskowych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości, analizy dostępnych opracowań planistycznych i dokumentów na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju, a także informacji udostępnionych przez instytucje naukowe i państwowe. Uwzględniono zapisy oraz wytyczne zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym dla przedmiotowego terenu a także cele najważniejszych dokumentów o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Przy dokonaniu oceny oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu zastosowano metodę opisową, niezbędną do sprecyzowania wyników identyfikacji.

Informacje zawarte w prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości zmiany planu oraz etapu przyjęcia dokumentu w procesie opracowania projektów dokumentów powiązanych.

5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków zapisów projektu mpzp będzie odbywała się w ramach monitoringu prowadzonego przez Radę Gminy Brańsk w formie analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadzanego przez odpowiednie instytucje. Wyniki będą prezentowane w corocznych raportach publikowanych w formie ogólnodostępnej. Systematyczny monitoring głównych elementów środowiska przyrodniczego

tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz kierunki jego ochrony.
z Białorusią wynosi ok. 40 km.

6. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń mpzp nie będzie skutkować powstawaniem transgranicznych oddziaływań w rozumieniu art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W projekcie mpzp nie zakłada się realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko sąsiadujących państw. Odległość od granic gminy do najbliższej położonej granicy z Białorusią wynosi ok. 40 km.

7. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego

7.1. Geomorfologia

Zgodnie z zaktualizowanym podziałem fizycznogeograficznym J. Solona prawie cały obszar gminy Brańsk, w tym wszystkie tereny analizy, położone są w granicy mezoregionu Równina Bielska (843.37), należącego do podprovincji Wysoczyzna Podlasko-Białoruskie, prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski, będącego częścią makroregionu Nizina Północnopodlaska.

Równina Bielska zajmuje ok. 222 km² w granicach gminy Brańsk (98% powierzchni). Tworzy ją wysoczyzna polodowcowa z licznymi i rozległymi obniżeniami wytopiskowymi, które częściowo zostały przekształcone w doliny rzeczne. Powierzchnia równiny nachylona jest ku zachodowi i północnemu-zachodowi. Na tle wysoczyzn sąsiednich mezoregionów, Równina Bielska odznacza się mniejszymi wysokościami bezwzględnymi i słabszym urzeźbieniem. Monotonną powierzchnię urozmaicają tu wzgórza kemowe, związane z recesją zlodowacenia warciańskiego. Przez równię przebiega dział wód Narwi (Narewki i Orlanki) oraz Bugu (Leśnej i Nurca).

W granicach gminy rzędne terenu sięgają 150–160 m n.p.m. (w obrębie Wysoczyzny Drohiczyńskiej). Około 10–15 m niżej położona jest Równina Bielska. Z południowego wschodu na zachód powierzchnię obszaru rozcina szeroka (700–2 000 m) dolina Nurca, wykorzystująca, podobnie jak jej mniejsze dopływy, ciąg obniżen wytopiskowych. Płaskie dno doliny znajduje się na wysokości 122,0–132,0 m n.p.m. Dolina charakteryzuje się występowaniem rozległych równin torfowych, tarasu zalewowego - holocenińskiego wyniesionego 2–3 m nad dno doliny oraz fragmentów tarasu nadzalewowego - plejstocenińskiego, zlokalizowanego wyspowo na wschód od wsi Popławy oraz na zachód od wsi Karp (gmina Rudka) na wysokości 5–7 m nad dnem doliny. Dolina Nurca dzieli równinę na dwie części – północną i południową. Na ich obszarze dominują formy lodowcowe i wodnolodowcowe. W części północnej przeważają wysoczyzny morenowe płaskie i faliste. Występują tu także równiny sandrowe, które kumulują się wzdłuż doliny Panasówki i Dopływu z Domanowa. Na wschodzie natomiast, w rejonie Kalnicy i Chojewa znaczną powierzchnię zajmują zagłębienia wytopiskowe. Są to prawie płaskie obniżenia wypełnione utworami wytopiskowymi i deluwialnymi. Wyróżniającymi formami są także występujące na linii Świridy–Bronka formy akumulacji szczelinowej. Tworzą je wydłużone wzgórza o przebiegu z północnego zachodu na południowy wschód, wysokości względnej 10–15 m i długości dochodzącej do 1200 m.

W części równiny zlokalizowanej na południe od Nurca również dominującą formą rzeźby terenu są wysoczyzny morenowe płaskie. Ponadto licznie występują tu równiny wodnolodowcowe.

Obszary analizy cechuje równinna rzeźba terenu. Kilka z nich znajduje się w dolinie cieków.

7.2. Geologia

Gmina Brańsk położona jest w obrębie regionalnej jednostki tektonicznej Polski zwanej obniżeniem podlaskim. Jest to depresyjna forma prekambryjska, wypełniona utworami osadowymi prekambriu, kambriu, ordowiku i syluru oraz niezgodnie zalegającymi na nich osadami karbonu górnego, lokalnie czerwonego spągowca, cechsztynu i triasu. Cały obszar gminy pokryty jest grubym kompleksem utworów czwartorzędowych, o miąższości przekraczającej miejscami 200 m.

Najstarsze stwierdzone osady to margliste iłowce, wapienie oraz piaskowce kwarcowe ordowiku. Nad nimi występują iłowce, piaskowce i zlepieńce triasu dolnego o miąższości około 150 m. Wyżej zalegają jurajskie wapienie margliste z krzemieniami i czertami o podobnej miąższości. Bezpośrednio nad osadami jury stwierdzono mułki, piaski glaukonitowe oraz kredę piszącą o miąższości około 250 m zaliczane do kredy górnej. Nad nimi znajduje się kilkudziesięciometrowej miąższości seria określana ogólnie, jako paleogeńsko-neogeńska, złożona z piasków i mułków glaukonitowych oraz młodszych miocenkich iłów, mułków i brunatnych piasków z fragmentami zwęglonego drewna.

Zlodowacenia najstarsze reprezentuje zlodowacenie narwi. Utwory tego glacjału zachowały się jedynie w obniżeniach przy północno-wschodniej granicy gminy, gdzie zalegają bezpośrednio na utworach kredowych. Utwory zlodowaceń południowopolskich obejmują osady zlodowacenia nidy (również przy północno-wschodniej granicy gminy) oraz szeroko rozprzestrzenione na pozostałym obszarze utwory zlodowaceń sanu 1 i 2. Przekraczająca 100 m miąższości seria osadów wodnolodowcowych i lodowcowych zlodowacenia nidy to w spągowej części drobnoziarniste i średnioziarniste piaski, nad którymi zalega kompleks glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz mułków i iłów zastoiskowych. Gliny, zwłaszcza w strefie spągowej cechuje znaczna domieszka piasków o drobnych i średnich frakcjach. W części południowej gminy Brańsk dominują żwiry, głązy i piaski lodowcowe bez glin zwałowych. Wody roztopowe u schyłku zlodowacenia sanu 1 doprowadziły do powstania rozległej pokrywy różnoziarnistych piasków wodnolodowcowych przykrywającej w przeważającej części utwory lodowcowe. Interglacjał ferdynandowski rozdzielający zlodowacenia sanu obejmował sedymentację mułków i piasków jeziornych, a miejscami torfów. W osadach jeziornych stwierdzono obecność substancji organicznej, a torfy cechuje silne sprasowanie. Osady zlodowacenia sanu 2 obejmują cały obszar gminy. Mułki, piaski i iły zastoiskowe o miąższości do 12 m wypełniają kopalne zbiorniki w okolicy Brańska, Brzeźnicy i Kalnicy. Miąższość szarych glin zwałowych znanych z okolic Glinnika ulega redukcji ku południowi, ustępując miejsca żwirom, piaskom czy głazom lodowcowym.

Do osadów interglacjału wielkiego separującego zlodowacenia południowopolskie i środkowopolskie zaliczone zostały piaski rzeczne interglacjału mazowieckiego oraz utwory pochodzące z akumulacji podczas zlodowacenia liwca. Zlodowacenia środkowopolskie obejmują zlodowacenie odry i warty. Zlodowacenie odry reprezentowane jest przez osady zastoiskowe i wodnolodowcowe. Mułki i pyłowate piaski zastoiskowe występują głównie na południu omawianego obszaru. Największą miąższość (ok. 12 m) osiągają w Koszewie, a w pozostałej części terenu nie przekracza ona 7 m. Gliny zwałowe, miejscami piaski i żwiry tworzą ciągłą warstwę. Największe ich miąższości stwierdzono na północy, na południu miąższość tych osadów nie przekracza 10 m.

Sedymentację osadów zlodowacenia warty (zlodowacenia środkowopolskie) rozpoczynają iły warwowe z przewarstwieniami mułków piaszczystych, rzadziej piasków pyłowatych. Gliny zwałowe tego zlodowacenia są najstarszymi utworami odsłaniającymi się na powierzchni obszaru gminy Brańsk. Występują powszechnie, tworząc pokrywę o miąższości dochodzącej do 19,6 m (okolice Olend). W części północnej gliny te występują lokalnie w dwóch poziomach rozdzielonych utworami zastoiskowymi. Utwory rozdzielające gliny rozpoznane, jako mułki i piaski zastoiskowe, szczególnie duże miąższości osiągają w okolicy Glinnika (do 23 m). Piaski, żwiry i głązy lodowcowe tworzą niewielkie płyty na powierzchniach wysoczyzn. Różnoziarniste, źle wysortowane piaski

z pojedynczymi głazami nie przekraczają na ogół 5 m miąższości. Żwiry, piaski, głazy i gliny zwałowe moren czołowych tworzą niewielkie pagórki w części wschodniej gminy. Formy szczelinowe w okolicach Świryd, budujące ciąg wzgórz o przebiegu równoległym do rynn subglacialnej, wypełnia ten sam materiał. Piaski, mułki i żwiry kemów budują różnej wielkości formy morfologiczne rozrzucone po całej powierzchni gminy. Żwiry, piaski i gliny zwałowe moren martwego lodu tworzą zespoły drobnych form towarzyszące najczęściej zagłębieniom wytopiskowym (rejon Kalnicy, Olędzkie). Piaski i żwiry wodnolodowcowe zlodowacenia warty nie budują wyraźnych i zwartych powierzchni sandrowych - występują płatami. Są to zazwyczaj piaski drobno- i średnioziarniste z nielicznymi przewarstwieniami materiału grubszego. Interglacjał emski reprezentują torfy osadzone w dolinie Nurca. Osady najmłodszych zlodowaceń- północnopolskich (zlodowacenie wisły) to piaski rzeczne tarasów nadzalewowych w dolinie Nurca i jego dopływów. Do czwartorzędu nierozdzielonego zaliczane są niewielkie powierzchniowo płyty piasków eolicznych, eluvia piaszczyste glin zwałowych zlodowacenia warty o miąższości 0,7–2,0 m, piaski deluwialno-rzeczne na obrzeżach doliny Nurca oraz piaski i gliny deluwialne pokrywające łagodne zbocza wysoczyzn morenowych bądź wypełniające lokalne obniżenia różnej genezy. Osady holocenu występują dość powszechnie. Piaski i mułki (mady) rzeczne tarasów zalewowych znajdują się na powierzchni lub pod cienkim przykryciem torfów czy namułów torfiastych w dolinach Nurca, Bronki i Mienia. Namuły piaszczyste jak i torfiaste powszechne są w trwale podmokłych obniżeniach terenu i wąskich dolinkach okresowych cieków. Do dziś trwa akumulacja torfów, zwłaszcza w dolinie Nurca, gdzie pod torfami występują także gytie detrytusowo-wapienne.

7.2.1. Warunki budowlane

O warunkach geologiczno-inżynierskich decyduje kilka czynników – rodzaj i stan gruntów, morfologia terenu, głębokość usytuowania zwierciadła wód podziemnych, występowanie procesów geodynamicznych i inne.

Do obszarów o warunkach korzystnych, sprzyjających budownictwu należą rejon o gruntach spoistych: zwartych, półzwartych i twardoplastycznych oraz gruntach sypkich średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość zwierciadła wody gruntowej przekracza 2 m p.p.t. Grunty te występują w części północnej, centralnej i południowo-wschodniej gminy, m.in. okolice: Oleksina, Chojewa, Załuskich i Świryd. Rzeźba terenu na obszarach korzystnych do zabudowy jest płaska, miejscami falista o deniwelacjach nie przekraczających 15–20 m. W obrębie wysoczyzn, w strefie powierzchniowej i miejscami przypowierzchniowej (przykrycie utworami fluwioglacjalnymi), dominują grunty spoiste reprezentowane przez mało skonsolidowane gliny zwałowe zlodowacenia warty. W stropie, do głębokości około 3 m, wykazują one dość silne zapiaszczenie. Są najczęściej półzwarte lub twardoplastyczne, choć w strefach przypowierzchniowych narażonych na wpływy atmosferyczne mogą wykazywać podwyższony stopień plastyczności. Wystąpienia tych glin spotykane są na północ od Brańska, w okolicach Glinnika, Świryd i Olędzkich. Piaski i żwiry wodnomorenowe oraz piaski i żwiry akumulacji szczelinowej w rejonie Świryd należą do średniozagęszczonych.

Do gruntów o niekorzystnych warunkach geologiczno-inżynierskich, utrudniających budownictwo należą grunty słabonośne, do których zalicza się: grunty organiczne, grunty spoiste plastyczne i miękko plastyczne, a także grunty niespoiste w stanie luźnym. Niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie związane są ze wszystkimi terenami, na których zwierciadło wód gruntowych występuje płycej niż 2 m od powierzchni terenu, bądź występują wody o zwiększonej agresywności względem betonów. Zalicza się tu ponadto tereny podmokłe i zabagnione, zalewane podczas powodzi oraz rejon, gdzie spadki terenu przekraczają 12%. Na obszarze gminy Brańsk niekorzystne do zabudowy są szerokie tarasy zalewowe, często zatorfione w dolinie Nurca i jego

dopływów. Oprócz torfów występują tam namuły, a zwierciadło wód kształtuje się płytko pod powierzchnią terenu. Wody w tych utworach mogą być agresywne względem betonu i stali.

Dolina Nurca, zwłaszcza w okresach wiosennych, narażona jest na podtopienia i zalewy. Najbardziej rozległe zagłębienia wytopiskowe w okolicy Kalnicy i Chojewa wypełniają mułki piaszczyste i piaski pylaste z cienkimi laminami iłów. Grunty te są nieskonsolidowane, plastyczne i miękkoplastyczne (mady).

Wg Mapy Geośrodowiskowej Polski (Plansza A), w skali 1 : 50 000, arkusz nr 418 - Brańsk. Niekorzystne warunki budowlane mogą występować częściowo w rejonie obszarów nr 3, 8, 9, 10, 11 i 19, z kolei korzystne częściowo na terenach 1, 3, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 18, 19, 20 i 21. Zbudowę planuje się wprowadzić (lub już dotychczas występuje) na wszystkich wymienionych obszarach. Należy podkreślić, że jest to jedynie wstępne rozpoznanie warunków terenowych, które nie wyklucza możliwości zabudowania obszarów o niekorzystnych warunkach zabudowy. Rekomenduje się wykonanie badań gruntu przed rozpoczęcie budowy, w celu ewentualnego dobrania odpowiednich rozwiązań technologicznych.

7.3. Surowce mineralne

Gmina Brańsk jest obszarem dość ubogim w kopaliny. W jej obrębie występują złoża piasków i żwirów: Domanowo II, Oleksin, Świridy II, Świridy III i Świridy V.

Na terenie objętym mpzp, w obrębie obszaru oznaczonego numerem 10 i 15 wyznacza się tereny eksploatacji kopalin (G) w celu eksploatacji żwiru (teren nr 10) oraz złoża kruszywa naturalnego Świridy V (teren nr 15). Żaden z wymienionych terenów nie obejmuje obszarów górniczych bądź OZE.

7.4. Użytkowanie gruntów

W gminie Brańsk dominują grunty rolne (ok. 78%), wśród których największy udział mają grunty orne oraz pastwiska a w dolinach rzecznych również łąki. Sady zajmują niewielkie powierzchnie i mają marginalne znaczenie. Grunty orne pokrywają równinne, rozległe tereny wysoczyznowe. Działalność rolnicza w gminie stanowi podstawę utrzymania mieszkańców. Jej rozwojowi sprzyja wysoka kultura rolna oraz dobry stan środowiska naturalnego. Istnieją tu wyłącznie rodzinne gospodarstwa rolne, które stanowią dobrą bazę surowcową dla przetwórstwa rolno-spożywczego, szczególnie mlecznego. Funkcjonuje kilkaset specjalistycznych gospodarstw mlecznych gdzie odbiór mleka odbywa się bezpośrednio od rolnika.

Lesistość gminy wynosi ok. 15,2%. Lasy ogółem zajmują powierzchnię 3 451,99 ha, z czego 2802,88 ha stanowi własność prywatną, 646,81 ha Skarbu Państwa a 2,3 ha gminy. W granicach gminy Brańsk nie wyznaczono lasów ochronnych.

Gmina charakteryzuje się znacznym rozproszeniem sieci osadniczej, w szczególności w południowo-wschodniej części.

7.5. Gleby

Gmina Brańsk cechuje się dobrymi glebami do uprawy rolniczej. Pokrywa glebowa regionu wykształciła się z miększych utworów czwartorzędowych pochodzenia lodowcowego. Około 60% gleb wytworzyło się na glinach. Podłożem dla pozostałych gleb są piaski, lokalnie pyły, a w dolinach cieków namuły, torfy i piaski rzeczne.

W południowej, środkowej i zachodniej części gminy największe powierzchnie zajmują gleby pseudobielicowe na piaskach gliniastych i gliniasto-pylastych podścielone gliną. W środkowej i północno-zachodniej części obszaru występują wytworzone z glin zwałowych gleby brunatne. Lokalnie wykształciły się także gleby brunatne wylugowane i kwaśne, przeważnie wytworzone z glin

piaszczystych i piasków słabogliniastych. W południowo-wschodniej i wschodniej części gminy koncentrują się gleby piaskowe różnych typów (bielicowe, rdzawe, brunatne i kwaśne). W rozproszeniu, głównie w rejonie niezabagnionych obniżen terenowych, w dolinach mniejszych cieków wodnych i na bagiennych obrzeżach doliny Nurca występują czarne ziemie na piaskach, glinach i pyłach. Ponadto w dolinie Nurca wykształciły się gleby torfowe, murszowo-torfowe, murszowe i mady.

Na większości obszaru gminy przeważają gleby w kompleksie 4 – żytnim bardzo dobrym (pszenno-żytnim). W części zachodniej natomiast dominują gleby w kompleksie 2 – pszenным dobrym. Stosunkowo dużo jest również gleb w kompleksie 6 – żytnim słabym oraz 8 – zbożowo-pastewnym mocnym. Prawie całą dolinę Nurca oraz jego dopływów zajmują użytki zielone w 2 kompleksie (użytki zielone średnie). Znaczna część użytków zielonych została zmeliorowana.

Na obszarze gminy stosunkowo dużo jest gleb w klasie bonitacyjnej III – 2 997 ha (13,2% powierzchni całej gminy), w tym 100 ha zajęte przez lasy. Nie występują tu natomiast gleby klas I i II.

Grunty IIIB klasy bonitacyjnej występują w granicach obszarów nr 4 (cały obszar) oraz częściowo na terenach nr 12 i 16.

7.6. Warunki hydrologiczne

7.6.1. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe w granicach gminy należą do zlewni trzeciego rzędu rzeki Bug. Główny układ sieci hydrograficznej obszaru związany jest z rzeźbą polodowcową, a tworzy go rzeka Nurzec wraz z dopływami – Mień (Mianka) z Markówką, Bronka z Panasówką, Leśna z Czarną, Siennica, Domanówka (Dopływ z Domanowa). Nurzec jest rzeką typowo nizinną, o długości ok. 100 km, przepływającą przez tereny bagienne i podmokłe. Jej źródła znajdują się w pobliżu miejscowości Stawiszczce, tuż przy granicy z Białorusią, na południowy wschód od Czeremchy na wysokości około 180 m n.p.m. Do Bugu uchodzi w okolicy wsi Wojtkowice-Dady, około 10 km na południowy zachód od Ciechanowca na wysokości 105,4 m n.p.m. W rejonie gminy Brańsk dolina Nurca jest bardzo szeroka i osiąga od ok. 700 do 2000 m. Charakterystyczną cechą koryta w tej części biegu jest wyraźne wcięcie w dno doliny, spowodowane procesami erozyjnymi zaistniałymi w wyniku nieprawidłowo przeprowadzonych melioracji w górnych odcinkach cieku. Zmeliorowane są doliny Nurca i Mianki. Ciągłość Nurca przerywana jest wskutek zlokalizowania 3 małych elektrowni wodnych: Ciechanowiec, Kuczyn, Kostry-Podsędkowięta. Zbudowano również progi piętrzące o wysokości ok. 2,2–2,4 m. Przy braku przepławek, obiekty te uniemożliwiają wędrówkę ryb.

Tereny objęte mpzp zlokalizowane są w obrębie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- tereny w północno-zachodniej części gminy: Mianka od Dzierży do ujścia - RW200011267146699;
- tereny w południowej części gminy: Siennica - RW20001026714656;
- tereny w zachodniej, wschodniej oraz centralnej części gminy: Nurzec od Nurczyka do Siennicy - RW20001626714673;
- tereny w północno-wschodniej części gminy: Bronka - RW200010267146549.

Stan wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe w granicach opracowania podlegają badaniom jakościowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS). Ocena jakości wód powierzchniowych została przeprowadzona dla wszystkich cieków, których zlewnie obejmują tereny analizy. Stan ekologiczny określany jest jako umiarkowany. Stan chemiczny nie został oceniony. Zły stan wód stwierdzono w przypadku wszystkich zlewni JCWP.

Tab. 1 Ocena jakości wód powierzchniowych

Rzeka	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCW
Mianka od Dzierży do ujścia	PL01S0801_3783	umiarkowany stan ekologiczny	azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V)	brak danych	zły stan wód
Siennica	PL01S0801_3423	umiarkowany stan ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	brak danych	zły stan wód
Nurzec od Nurczyka do Siennicy	PL01S0801_3430	umiarkowany stan ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V)	brak danych	zły stan wód
Bronka	PL01S0801_3730	umiarkowany stan ekologiczny	OWO (ogólny węgiel organiczny), azot ogólny, azot azotanowy	brak danych	zły stan wód

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl/>

Stan wszystkich jednolitych częściach wód powierzchniowych na obszarze opracowania, według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły określany jest jako zły. Wszystkie JCWP są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Z uwagi na to zastosowano odstępstwa ze względu na brak możliwości osiągnięcia celów do 2027 roku.

Tab. 2. Cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP rzecznych

Jednolita część wód powierzchniowych	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	Typ odstępstwa	Termin osiągnięcia dobrego stanu
Mianka od Dzierży do ujścia (RW200011267146699)	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot azotanowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych	2027

Jednolita część wód powierzchniowych	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	Typ odstępstwa	Termin osiągnięcia dobrego stanu
Siennica (RW20001026714656)	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych	2027
Nurzec od Nurczyka do Siennicy (RW20001626714673)	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot azotanowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); dobry stan chemiczny	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych	2027
Bronka (RW200010267146549)	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych	2027

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl/>

7.6.2. Wody podziemne

Obszar gminy zaliczany jest do regionu hydrogeologicznego I mazowieckiego (Paczyński red., 1995). Nie występują tu główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP).

Stopień rozpoznania starszych (trzeciorzędowych i jurajskich) poziomów wodonośnych w granicach gminy Brańsk jest słaby. Główny użytkowy poziom wodonośny związany jest z utworami czwartorzędowymi. Miąższość tego poziomu w części północnej wynosi w granicach 12–19 m, a wody występują w piaskach zlodowacenia wilgi. W części południowej gminy poziom wodonośny tworzą piaski wodnolodowcowe zlodowaceń wilgi i sanu, rozdzielone lokalnie cienkimi wkładkami mułków i ilów, a jego miąższość wzrasta do 25–47 m. Zwierciadło wody ma przeważnie charakter napięty, powodowany obecnością izolującej warstwy glin zwałowych zlodowaceń liwca, odry i warty. Wodoprzewodność głównego użytkowego poziomu wodonośnego podobnie jak miąższość jest mniejsza w części północno-wschodniej i wynosi 100–200 m²/24h, w części zachodniej i południowej 200–300 m²/24h, a w części centralnej 500–1000 m²/24h. Potencjalna wydajność studni, poza niewielkimi obszarami na południowym zachodzie, jest znaczna i wynosi 50–70 m³/h w części północno-wschodniej, 70–120 m³/h i więcej na pozostałym obszarze. Wody głównego poziomu użytkowego cechuje niska sucha pozostałość (< 500 mg/dm³) i średnia twardość ogólna. Czwartorzędowe wody podziemne na obszarze gminy są jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę dla celów komunalnych i przemysłowych. Ujmowane są kilkoma studniami o głębokościach przeważnie

50–85 m, rzadziej głębszymi. Wydajności studni wahają się od około 44 m³/h do nieco ponad 100 m³/h i wyraźnie przewyższają potrzeby odbiorców.

Wszystkie obszary opracowania położone są w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 55 (PLGW200055). Cechuje się ona dobrym stanem ilościowym i chemicznym. Nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Stan wód podziemnych

Monitoring wód podziemnych na tym terenie kontroluje Państwowa Służba Hydrologiczna. Niska zawartość zanieczyszczeń takich jak chlorki, siarczany i azotany wskazuje, że wody podziemne w rejonie gminy Brańsk należą do wód naturalnych lub słabo zanieczyszczonych. Występują tu wody klas: IIa, IIb i III. Przeważają wody klasy IIb, średniej jakości, wymagające uzdatniania. Powszechne są w nich przekroczenia dopuszczalnych dla wód pitnych zawartości Fe i Mn. Wody klasy IIa, dobrej jakości i wymagające prostego uzdatniania (nieznaczne przekroczenia Fe i Mn) występują jedynie w południowo-zachodnim fragmencie gminy. Wody klasy III, niskiej jakości, wymagające skomplikowanego uzdatniania stwierdzono w rejonie Glinnika.

Głębokość występowania głównego poziomu wodonośnego, typ naturalnej izolacji oraz jej miąższość, a także rodzaj ognisk zanieczyszczeń i intensywność ich oddziaływania są najważniejszymi czynnikami wpływającymi na ocenę zagrożenia wód podziemnych. Z uwagi na nieliczne źródła zanieczyszczeń oraz grubą warstwę izolujących glin zwałowych teren gminy Brańsk uznano za obszar wysokiej i średniej odporności poziomu głównego, gdzie zagrożenie jakości wód kształtuje się na poziomie niskim i bardzo niskim.

Obszary opracowania położone są poza terenami o wysokim stopniu zagrożenia głównego użytkowego poziomu wodonośnego.

Zmiany składu chemicznego wód podziemnych i powierzchniowych związane są przede wszystkim z odprowadzaniem do środowiska niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych. W gminie występuje stosunkowo niski stopień skanalizowania. Wpływ na skład chemiczny wody ma także stosowanie nawozów i środków ochrony roślin na terenach rolniczych. Obszar gminy uznawany jest za deficytowy w zakresie zasobności w wody podziemne.

7.7. Klimat i powietrze

Według regionalizacji klimatycznej Gumińskiego, gmina Brańsk położona jest w obrębie dzielnicy Wschodniej. Obszar ten cechuje się wpływem klimatu kontynentalnego, z dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza (ostrą i długą zimą, krótkim przedwiośniem i ciepłym latem) oraz przewagą opadów letnich nad zimowymi. Okres wegetacyjny rozpoczyna się wraz z początkiem prac polowych w okolicach 25 marca i trwa od 190 do 205 dni. Liczba dni mroźnych wynosi od 110 do 135 i jest jedną z najwyższych w całej Polsce. Pokrywa śnieżna zalega na tym obszarze przez około 70–80 dni. Najniższą średnią temperaturę powietrza notuje się w styczniu i wynosi ona -4,3 °C. Najwyższe średnie temperatury przypadają na miesiąc lipiec i osiągają 17,7–18,3 °C. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 7,2 °C. Liczba dni pogodnych waha się w granicach 39–51 dni, a średnie roczne zachmurzenie wynosi ok. 6,4 pokrycia nieba. Wilgotność względna powietrza utrzymuje się między 80 a 81%. Roczna suma opadów jest niewielka - średnio 550 mm. Maksimum opadów przypada na miesiące letnie od czerwca do sierpnia, a minimum na miesiące zimowe od stycznia do marca. Z uwagi na wyrównany teren o niewielkich deniwelacjach spływ wody opadowej jest nieznaczny, stąd też niedobory wody w glebie występują lokalnie i wiążą się z głębiej zalegającym poziomem wody gruntowej. Na obszarze gminy dominują wiatry zachodnie o niewielkich prędkościach.

Stan powietrza

W raporcie za 2022 rok Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku opublikował wyniki monitoringu stężenia substancji mających wpływ na stan powietrza. Zgodnie z przyjętą metodyką województwo podlaskie zostało podzielone na 2 strefy: aglomerację białostocką (obejmującą miasto Białystok) oraz strefę podlaską (obejmującą pozostały obszar województwa podlaskiego). Gmina Brańsk została zaliczona do strefy podlaskiej.

Na podstawie przeprowadzonego monitoringu i analizy pozyskanych danych w strefie podlaskiej wytypowano jedną substancję, dla którego poziom dopuszczalny został przekroczony według kryteriów ochrony zdrowia, BaP dla którego określono klasę C. Pozostałe substancje mieściły się w normach i zaliczono je do klasy A.

Tab. 3. Ocena jakości powietrza w strefie podlaskiej za rok 2022 – kryterium ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
Strefa podlaska	PL2002	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

źródło: GIOŚ 2023, Ocena jakości powietrza województwie podlaskim za 2022 r.

Zgodnie z oceną jakości powietrza według kryteriów ochrony roślin, w strefie podlaskiej, dopuszczalny poziom nie został przekroczony.

Tab. 4. Ocena jakości powietrza w strefie podlaskiej za rok 2022 – kryterium ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń		
		SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa podlaska	PL2002	A	A	A

źródło: GIOŚ 2023, Ocena jakości powietrza województwie podlaskim za 2022 r.

7.8. Walory krajobrazowe

Na obszarze gminy dominuje rolniczy krajobraz otwarty. Ponadto wyróżnić można krajobraz o cechach przyrodniczych, obejmujący dolinę Nurca wraz z dopływami, gdzie przeważają użytki zielone. Tereny leśne zajmują niewielką powierzchnię. W gminie dominuje zabudowa o charakterze wiejskim. Brak jest terenów silnie zurbanizowanych i przemysłowych.

Użytki rolne zajmują ok. 78% powierzchni gminy. Są to otwarte, płaskie powierzchnie o dużych arealach. Na zróżnicowanie krajobrazu rolniczego wpływają śródpolne niewielkie zadrzewienia i zakrzewienia, a także bezpośrednie przyleganie pól do lasów lub dolin rzecznych.

Obszary leśne stanowią 15,2% powierzchni gminy. Największy kompleks zlokalizowany jest pomiędzy Oleksinem a Szmurłami. Na pozostałym obszarze tereny leśne i zadrzewione nie tworzą zwartych powierzchni. Gmina w kilku miejscach graniczy z większymi lasami, które zlokalizowane są prawie w całości na terenach sąsiadujących.

Krajobraz dolinny związany jest z rzeką Nurzec i jej dopływami. Doliny tych cieków są słabo zaznaczone w terenie, niemniej jednak stanowią ważny wyróżnik w krajobrazie gminy.

Krajobraz kulturowy stanowi przede wszystkim zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, która w wielu miejscach nawiązuje do tradycyjnych form wiejskich. Duże rozproszenie zabudowy cechuje obszar na południe od doliny Nurca.

Do swoistych wyróżników w krajobrazie gminy należą obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Ponadto ciekawymi akcentami są kapliczki przydrożne oraz głązy narzutowe.

Większość terenów analizy zajęta jest przez rolę lub tereny leśne. Ich krajobraz jest typowy dla obszaru całej gminy.

7.9. Różnorodność biologiczna

7.9.1. Szata roślinna

Gmina Brańsk, zgodnie z podziałem na regiony przyrodniczo-leśne, zaliczana jest do Krainy Mazowiecko-Podlaskiej charakteryzującej się występowaniem grądów i lasów – borów świeżych. Na obszarze gminy dominuje bór mieszany świeży (BMśw) i las mieszany (LM). W składzie gatunkowym drzewostanu wyróżniają się sosna, dąb, jesion, grab, brzoza, olcha i inne. Nie występują tu lasy ochronne. Lasy na terenie gminy charakteryzują się znacznym rozdrobnieniem i nierównomiernym rozmieszczeniem przestrzennym.

Flora tych terenów jest bardzo zróżnicowana. Znajdują się tu zespoły roślinne bagienne i torfowiskowe, związane głównie z doliną rzeki Nurzec i jej dopływami. Dominującymi zbiorowiskami na obszarze gminy są jednak fitocenozy związane z polami uprawnymi (zbiorowiska segetalne) i użytkami zielonymi. W pobliżu zabudowań stwierdzono obecność zbiorowisk ruderalnych.

Użytki zielone zajęte są głównie przez łąki i pastwiska. Występują tu łąki ziołoroślowe *Filipendulion ulmariae* z udziałem *Geranium palustre*, *Filipendula ulmaria*, czasami ze znacznym udziałem gatunków klasy *Artemisietea*, występujące w kompleksie ze zbiorowiskami związku *Calthion* lub jako okrajki lasów łęgowych i zarośli wierzbowych. Zwykle nie są użytkowane, ale mają duże walory estetyczne, szczególnie w lipcu gdy kwitnie wiązówka błotna. Łąki mokre ze śmiałkiem darniowym *Deschampsietum caespitosae* rozwijają się na średnio wilgotnych i zaniedbanych siedliskach, towarzyszą często pastwiskom. Natomiast łąki mokre trzęślicowe *Juncus-Molinietum* to stosunkowo ubogie florystycznie zbiorowisko łąk trzęślicowych z udziałem różnych gatunków situ, występujące na mało zasobnych glebach. Pojawia się w miejscach położonych nieco wyżej od łąk silnie wilgotnych.

Inna grupa to łąki wilgotne nierozdzielone *Molinion* i *Calthion*. Są to zbiorowiska meliorowanych i dobrze nawożonych łąk kośnych. Ich siedliska stanowią żyzne i wilgotne gleby organiczne i mineralnoorganiczne, głównie mursze i mady. Natomiast pastwisko wilgotne *Epilobio-Juncetum effusi* to zbiorowisko łąkowo-pastwiskowe ze znaczącym udziałem situ rozpięzchłego (*Juncus effusus*). Występuje na zaniedbanych wilgotnych pastwiskach, powstałych na skutek silnego wypasania mokrych łąk. Obszary te użytkowane są jako łąki jednokośne, po wykoszeniu zwykle spasane.

Łąki świeże ze Związku *Arrhenatherion elatioris* zajmują najczęściej obrzeża dolin rzecznych. Są one bogate florystycznie. Występują w miejscach suchszych oraz na zmeliorowanych torfowiskach.

W dolinie Nurca na niewielkich powierzchniach występują także niżowe nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe w strefie zalewów periodycznych (kompleks dynamiczny: *Salici-Populetum*, *Salicetum triandroviminalis* i inne), a w dolinach innych cieków niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych (*Circae-Alnetum*). Ponadto spotykane są murawy zalewowe *Agropyro-Rumicion crispi*. Są to zbiorowiska traw rozłogowych i płożących się roślin na miejscach okresowo zalewanych. Do tego typu zbiorowisk zaliczono agregacje *Agropyron repens-Urtica dioica*. Agregacje te zdominowane są przez pokrzywę *Urtica dioica*, zajmującą niekiedy rozległe powierzchnie na siedliskach zdegradowanych. Wraz

z postępującym osuszaniem i mineralizacją utworów organicznych, zbiorowisko to wypiera szuwały trzcinowe, zastępuje wilgotne łąki typu *Calthion* oraz łąki z *Festuca rubra*, *Poa pratensis* i *Alopecurus pratensis*. Zbiorowisko *Agropyro-Urticetum* rozprzestrzenia się bardzo ekspansywnie wzdłuż koryt cieków lub tworzy szerokie okrajki wokół zubożałych form łągu *Circaeo-Alnetum*.

Roślinność omawianego obszaru ukształtowała się pod wpływem dotychczasowego użytkowania. W wyniku uprawy ziemi nastąpiła zmiana i zubożenie składu gatunkowego w stosunku do potencjalnej roślinności naturalnej. Na terenach użytkowanych rolniczo przeważają zbiorowiska trawiaste łąk i pastwisk, o różnej żyzności i wilgotności lub monokultury upraw polowych. Na terenach ogrodów przydomowych występują rośliny ozdobne i użytkowe. Zbiorowiska roślinności ruderalnej z wtórną sukcesją zajmują tereny odłogowane, na przydrożach i nieużytków. Dominują tam gatunki chwastów łąkowych, polnych i ogrodowych.

Roślinność na terenach analizy aktualnie zabudowanych charakteryzuje się wysokim stopniem synantropizacji. Występują tu również gatunki obce oraz rodzime w odmianach ozdobnych. Użytki zielone zlokalizowane są głównie w pobliżu rzek. Dominują pola uprawne oraz łąki i pastwiska oraz miejscami tereny leśne, a co za tym idzie roślinność związana z tego typu siedliskami.

7.9.2. Fauna

Świat zwierzęcy na terenie gminy Brańsk związany jest w dużym stopniu z rolniczą działalnością człowieka oraz ekosystemami doliny Nurca. Na wilgotnych podmokłych łąkach występują pospolite gatunki płazów i gadów, a także gatunki związane z terenami łąk, pól i lasów. Duże przestrzenie terenów niezabudowanych tworzące mozaikę łąk, pastwisk, pól ornych i lasów stwarzają dogodne obszary do bytowania ptaków drapieżnych oraz innych gatunków. Kompleksy leśne i zadrzewienia śródpolne stanowią schronienie dla większych ssaków związanych ze środowiskiem rolno-leśnym.

7.10. Powiązania przyrodnicze analizowanych obszarów z otoczeniem

7.10.1. Obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione

Na terenie gminy występują trzy obiekty przyrodnicze chronione prawnie na mocy ustawy o ochronie przyrody, w formie pomników przyrody. W środkowej części gminy znajduje się obszar wskazany do objęcia ochroną prawną jako Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Nurca. W odległości ok. 1,3 km na zachód od granicy gminy zlokalizowany jest rezerwat przyrody Koryciny, a w odległości ok. 6,5 km na północ, obszary Natura 2000: PLH200010 - Ostoja w Dolinie Górnej Narwi oraz PLB200007 - Dolina Górnej Narwi.

Pomniki przyrody

Aktualnie jedyną prawną formą ochrony przyrody na terenie gminy są pomniki przyrody. Żaden z nich nie jest zlokalizowany w granicach obszarów analizy.

Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Nurca

Dolina Nurca, przebiegająca równoleżnikowo przez centralny obszar gminy, wskazywana jest do objęcia ochroną prawną jako Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Nurca. Projektowany obszar jest wieloprzestrzennym elementem o wysokich walorach przyrodniczych w skali regionu wschodniej Polski. Tworzy ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu lokalnym i regionalnym. Pełni

funkcje ekologiczną, krajobrazową, bioklimatyczną oraz rekreacyjną. Objęta ochroną ma zostać cała dolina rzeczna – dno, terasy i zbocza, a także występujące w jej bezpośrednim sąsiedztwie lasy i łąki.

7.10.2. Korytarze ekologiczne

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych na obszarze Polski została opracowana w dwóch etapach przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży pod kierownictwem prof. dr hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego:

- etap I (2005 r.) - na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;
- etap II (2011 r.) we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

W ramach I etapu prac nad przebiegiem korytarzy ekologicznych, na terenie gminy Brańsk wyznaczono jeden obszar pełniący funkcję szlaku migracyjnego: Dolina Narwi – Puszcza Mielnicka (korytarz Zachodni). W drugim etapie dopracowano mapę sieci korytarzy, jednak na terenie gminy nowo wyznaczone obszary w znacznym stopniu pokryły się z tymi z 2005 roku. Przez obszar Brańska przebiegają:

- główny korytarz północno-centralny Lasy Mielnickie – Puszcza Biała GKPN-1aA (obejmuje skrajnie południową i centralno-zachodnią część gminy);
- krajowy korytarz północno-centralny Dolina górnego Nurca KPn-1B (obejmuje centralno-południowy obszar gminy – dolinę Nurca oraz obszary zlokalizowane na południe od niej) - w jego zasięgu znajdują się fragment terenu nr 19 oraz cały teren nr 10, 20 i 21;
- krajowy korytarz północy Dolina Narwi – Dolina Nurca KPn-5C (obejmuje fragmenty północno-zachodniej części gminy – doliny rzeczne Mianki i Lizy) - w jego zasięgu znajduje się cały teren nr 2;

Podstawową funkcją korytarzy migracyjnych jest umożliwienie rozprzestrzeniania się gatunków i ukierunkowania przepływu materii i informacji biologicznej w krajobrazie. Zachowanie drożności korytarzy, uznaje się za sprawę priorytetową w ochronie środowiska. Wiąże się to z określonymi zasadami użytkowania terenów:

- nie zwiększania ilości liniowych i obszarowych barier antropogenicznych,
- zalesień w kierunku uzyskania przez istniejące kompleksy większej zwartości,
- utrzymania proekologicznych form gospodarki rolnej.

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, przez teren gminy przebiegają trzy korytarze ekologiczne należące do sieci ekologicznej województwa, które w dużej mierze pokrywają się z krajowymi korytarzami ekologicznymi:

- główny korytarz Puszcza Biała – Puszcza Mielnicka (GKPN-2A),
- uzupełniający korytarz Dolina Górnej Narwi – Dolina Rzeki Nurzec (KPn-23C) - w jego zasięgu znajduje się cały teren nr 2;
- uzupełniający korytarz Dolina Rzeki Nurzec (KPn-24C) - w jego zasięgu znajdują się cały teren nr 10, 20 i 21.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Projekt mpzp zakłada rozwój przestrzenny z poszanowaniem i ochroną zasobów przyrodniczych. Niemniej jednak wzrost gospodarczy gminy Brańsk możliwy jest m.in. poprzez wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych. W dokumencie wyznaczono kilka obszarów, dotąd niezainwestowanych przeznaczonych pod obiekty produkcyjne, usługi, a także górnictwo odkrywkowe. To właśnie na tych terenach istnieje największe prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań negatywnych. Na obecnym etapie nie można jednak przesądzić, w jakim stopniu ustalenia dokumentu będą miały niekorzystny wpływ na poszczególne elementy środowiska. Plan wyznacza jedynie ramy dla przyszłych przedsięwzięć, których ani rodzaj (z wyjątkiem górnictwa), ani planowane do zastosowania technologie nie są obecnie znane.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

9.1. Zagrożenie powodziowe

Dla obszaru Gminy Brańsk sporządzone zostały mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego w ramach programu ISOK (Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami) w 2019 r. opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Gmina Brańsk znajduje się częściowo w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Nurzec $Q=1\%$ oraz $Q=10\%$. Obszar mpzp zlokalizowanym w obrębie Domanowo (teren nr 10) znajduje się w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczony w ramach opracowania ISOK. W obszarze tym zakazuje się realizacji zabudowy.

Na terenach, które sąsiadują z mniejszymi ciekami wodnymi mogą mieć miejsce lokalne podtopienia podczas wiosennych roztopów i letnich ulew.

9.2. Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Brańsk wynosi zaledwie 2,2 km. Ze zbiorczego systemu odprowadzania ścieków komunalnych korzysta jedynie 121 osób – 2,3% mieszkańców (dane za 2022) z miejscowości Kiersnowo, Kiersnówek i Majorowizna. Na terenie gminy Brańsk funkcjonują trzy zbiorcze mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków. Większość gospodarstw domowych posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne zbiorniki bezodpływowe.

Długość infrastruktury wodociągowej wynosi 136 km i obsługuje 4 825 osób – 92,1% mieszkańców (dane za 2022). Wodociąg bazuje na czterech ujęciach wód ze studni głębinowych:

1. hydrofornia w m. Kalnica wraz z przepompownią ze zbiornikiem wyrównawczym w m. Załuskie Kościelne; pobór wód odbywa się z dwóch studni głębinowych: studnia SW – 1 głębokości 80 m, studnia SW – 2 głębokości 71 m;
2. hydrofornia w m. Koszewo; pobór wód odbywa się z dwóch studni głębinowych: studnia SW – 1 głębokość 83 m, studnia SW – 2 głębokość 82 m;
3. hydrofornia w m. Brzeźnica wraz z przepompownią ze zbiornikiem wyrównawczym w m. Szmurły; pobór wód odbywa się z dwóch studni głębinowych: studnia SW 2 – głębokość 87 m, studnia SW 3 – głębokość 89m;

4. hydrofornia w m. Domanowo wraz z przepompownią ze zbiornikiem wyrównawczym w m. Glinnik; pobór wód odbywa się z dwóch studni głębinowych: studnia SW – głębokość 90 m, studnia SW – 2 głębokość 93 m.

Dla wyżej wymienionych ujęć nie ma wyznaczonych stref ochrony pośredniej. Funkcjonują natomiast strefy ochrony bezpośredniej.

9.3. Zanieczyszczenie powietrza

W gminie Brańsk głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności człowieka oraz emisja niska z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i jednostki gospodarcze

Gminie również dużym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest ruch samochodowy, szczególnie w obrębie drogi krajowej nr 66 łączącej Zambrów z przejściem granicznym na Białoruś w Połowicach, a także w obrębie dróg wojewódzkich nr 681 o przebiegu Roszki Wodźki – Łapy – Poświętne – Brańsk – Ciechanowiec i nr 659 o przebiegu Bielsk Podlaski – Wyszki – Topczewo – Hodyszewo – Nowe Piekuty – droga 66. Okresowo występująca emisja toksycznych substancji z indywidualnych kotłowni używanych w gospodarstwach domowych, może przyczynić się do spadku jakości powietrza w okresach grzewczych. W obrębie gminy nie występują zakłady przemysłowe mogące w znacznym stopniu powodować zanieczyszczenie powietrza.

Obszary analizy nr 9 oraz 14 występują przy drodze krajowej nr 66.

Do drogi wojewódzkiej nr 681 przylegają obszary o numerach 16 i 19.

9.4. Zagrożenie osuwiskowe

Ze względu na mało urozmaiconą rzeźbę terenu nie obserwuje się tutaj zjawisk geodynamicznych ani obszarów predysponowanych do ich powstawania. Obszary analizy wyznaczone w mpzp nie są zagrożone w żadnym stopniu osunięciem.

9.5. Hałas

Klimat akustyczny na obszarze opracowania warunkują takie czynniki jak natężenie ruchu samochodowego i jakość sieci drogowej, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy oraz występowanie zakładów usługowych, przemysłowych i terenów rekreacyjnych.

Badania klimatu akustycznego na terenie gminy prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez GIOŚ. Monitoringiem objęte są drogi krajowe, wojewódzkie oraz linie kolejowe. Pomiaru nie dotyczą drogi gminnych i powiatowych.

Istotnym źródłem hałasu na terenie gminy Brańsk może być ruch samochodowy odbywający się na drodze krajowej nr 66 łączącej Zambrów z przejściem granicznym na Białoruś w Połowicach, a także w obrębie dróg wojewódzkich nr 681 o przebiegu Roszki Wodźki – Łapy – Poświętne – Brańsk – Ciechanowiec i nr 659 o przebiegu Bielsk Podlaski – Wyszki – Topczewo – Hodyszewo – Nowe Piekuty – droga 66. Poza wymienionymi źródłami hałasu zlokalizowanymi w obrębie gminy Brańsk, w granicach mpzp nie ma innych istotnych źródeł, które mogą przyczynić się do przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu.

9.6. Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 r. na terenie gminy Brańsk uruchomiony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Od tego czasu podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie nowego systemu jest gmina Brańsk, organizując przetarg na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych. Z nieruchomości

zamieszkałych odbierane są odpady zmieszane oraz segregowane na: papier i tekturę, szkło białe i kolorowe, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale, odpady ulegające biodegradacji, popiół, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Mieszkańcy mają również możliwość przekazywania odpadów do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Brańsku. Poziom recyklingu w zakresie ponownego użycia papieru metali, tworzyw sztucznych został osiągnięty. Nie zebrano niebezpiecznych odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Również wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania został zachowany (dane za 2022 r.). Gospodarka gminy w zakresie odpadów jest prawidłowa i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

W obrębie gruntów Domanowo istnieje zrekultywowane składowisko odpadów komunalnych.

9.7. Zagrożenia dla obszarów Natura 2000

Na obszarze gminy oraz w buforze 5 km dla analizowanych terenów nie wskazuje się obszaru Natury 2000. Najbliższymi chronionymi obszarami położonymi ok. 10 km od najbliższego terenu objętego analizą (obszar nr 15) jest Obszar Specjalny Ochrony Ptaków Dolina Górnej Narwi (PLB2000077) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (PHL200010). Z uwagi na znaczne odległości analizowanych terenów od obszaru Natury 2000 nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania na skutek ustaleń planu.

9.8. Bariery antropogeniczne dla powiązań ekologicznych

Główną barierą antropogeniczną dla powiązań ekologicznych na obszarze gminy Brańsk jest sieć drogowa, w szczególności droga krajowa nr 66 łącząca Zambrów z przejściem granicznym na Białoruś w Połowcach, a także drogi wojewódzkie nr 681 o przebiegu Roszki Wodźki – Łapy – Poświętne – Brańsk – Ciechanowiec i nr 659 o przebiegu Bielsk Podlaski – Wyszki – Topczewo – Hodyszewo – Nowe Piekuty – droga 66, w mniejszym stopniu drogi powiatowe i gminne. Największym zagrożeniem są drogi przecinające kompleksy leśne i doliny rzeczne. Mniejsze zagrożenie stanowi zabudowa wsi.

10. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Gmina Brańsk jest obszarem typowo rolniczym i nie przewiduje się aby w tym aspekcie w najbliższych latach zachodziły istotne zmiany. Możliwa jest zmiana struktury agrarnej (m.in. wielkość powierzchni gospodarstw) oraz rodzaj uprawianych roślin. Na obszarach nieużytkowanych rolniczo będzie postępować sukcesja wtórna. W dolinach rzecznych na skutek zmiennych stanów wód gruntowych oraz dopływu substancji biogennych może stopniowo dochodzić do przekształcania siedlisk. Proces eutrofizacji będzie dostrzegany również w miejscach zanieczyszczonych ściekami komunalnymi oraz spływami z intensywnie nawożonych pól (oczka wodne, zmiany w korycie cieków, zwłaszcza wolno płynących).

Rozwój zabudowy mieszkaniowej na obszarze gminy przebiega w stosunkowo wolnym tempie. Nie obserwuje się tu intensywnej presji urbanistycznej – zwarta zabudowa występuje głównie w obrębie istniejących już wsi.

Dla obszaru całej gminy obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten określa sposób gospodarowania oraz kierunki rozwoju na przedmiotowych terenach i na jego podstawie w przypadku braku zmiany obowiązujących dokumentów, będzie następował rozwój przestrzenny gminy, zgodnie z określonymi funkcjami.

11. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

11.1. Ocena oddziaływania na środowisko poszczególnych obszarów wyznaczonych w projektowanym dokumencie

W prognozie oddziaływania na środowisko określono rodzaje oddziaływań jakie mogą zaistnieć w wyniku wprowadzenia ustaleń planu. Obszary analizy objęte są aktualnie opracowaniami planistycznymi. Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzono przede wszystkim w odniesieniu do istniejącego zagospodarowania terenów, ale również w stosunku do ustaleń zawartych w obowiązujących dokumentach.

Ponadto przy analizie oddziaływań, poza wskazanym przeznaczeniem terenu, pod uwagę wzięto również wprowadzone w planie zapisy w zakresie ochrony środowiska i wyznaczone wskaźniki. Oddziaływania wyszczególnione w tabeli poniżej, podzielono na cztery grupy:

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE – utrzymanie bez zmiany najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i krajobrazu, w tym terenów leśnych, ochrona biologicznej osłony cieków oraz zmiana polegająca na przeznaczeniu obszaru pod funkcje przyrodnicze i powiększeniu terenów czynnych biologicznie, w stosunku do ustaleń zawartych w obowiązujących dokumentach planistycznych.

BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA – zachowanie istniejącego stanu na obszarach rolniczych, a także nieznaczna modyfikacja kierunków przeznaczenia w obowiązujących dokumentach planistycznych oraz przekształcenie terenu w kierunku niepowodującym istotnych zmian w środowisku przyrodniczym.

ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE – przypisane terenom, na których wprowadzono jako nowy kierunek rozwoju zabudowę mieszkaniową (w odniesieniu do aktualnego stanu zagospodarowania terenu).

ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE – przypisane nowym obszarom przemysłowym, na których możliwa jest lokalizacja przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko.

Tab. 5. Ocena określonych w planie warunków zagospodarowania terenu

lp. ¹	symbol	przeznaczenie terenu projektowane w mpzp	stan istniejący	ocena wpływu wyznaczonych obszarów w mpzp na środowisko
1.	RZM	tereny zabudowy zagrodowej	tereny zadrzewione, tereny wykorzystywane pod produkcję rolną	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo oraz zadrzewione

¹ Numer obszaru zgodny z numeracją przyjętą w prognozie.

lp. ¹	symbol	przeznaczenie terenu projektowane w mpzp	stan istniejący	ocena wpływu wyznaczonych obszarów w mpzp na środowisko
2.	RN	tereny rolnicze z zakazem zabudowy	tereny leśne, tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wycinka istniejących zadrzewień na rzecz terenu rolnego
3.	RN	tereny rolnicze z zakazem zabudowy	tereny rolnicze	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zapis zgodny ze stanem istniejącym w terenie
4.	RZM	tereny zabudowy zagrodowej	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo
5.	RZM	teren zabudowy zagrodowej	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo
6.	MNW-U	teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo
	RN	tereny rolnicze z zakazem zabudowy	tereny rolnicze	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącej funkcji
7.	RZ	tereny zabudowy	tereny zabudowy, zadrzewienia	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny leśne
8.	RZM	tereny zabudowy zagrodowej	zadrzewienia, użytki rolne	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo oraz zadrzewione
9.	PEF	tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
10.	RN	tereny rolnicze z zakazem	użytki zielone	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA

lp. ¹	symbol	przeznaczenie terenu projektowane w mpzp	stan istniejący	ocena wpływu wyznaczonych obszarów w mpzp na środowisko
		zabudowy		zachowanie istniejącej powierzchni biologicznie czynnej
	G	tereny eksploatacji kopalin	użytki zielone, zbiornik wodny	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
11.	U-P	tereny zabudowy usługowej i produkcji	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
12.	RN	tereny rolnicze	tereny rolnicze	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącej funkcji
	U-P	tereny zabudowy usługowej i produkcji	tereny rolnicze, panele fotowoltaiczne	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
13.	MNW-U	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo
14.	MNW-U	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	nieużytki	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy
15.	G	tereny eksploatacji kopalin	nieużytki	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
16.	R	tereny rolnicze	tereny rolnicze	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącej funkcji
	PEF	tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna	tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

lp. ¹	symbol	przeznaczenie terenu projektowane w mpzp	stan istniejący	ocena wpływu wyznaczonych obszarów w mpzp na środowisko
17.	L	tereny lasów	tereny leśne	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE zachowanie istniejących terenów leśnych
	RN	tereny rolnicze z zakazem zabudowy	tereny leśne, tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wycinka istniejących zadrzewień na rzecz terenów rolnych
	RZM	tereny zabudowy mieszkaniowej	tereny leśne, tereny rolnicze	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo oraz zadrzewione
19.	U-P	tereny zabudowy usługowej i produkcji	zabudowa, nieużytki	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
18.	U-P	tereny zabudowy usługowej i produkcji	tereny rolnicze, zadrzewienia	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
20.	PEF	tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna	tereny rolnicze, tereny leśne	ODDZIAŁYWANIE POTENCJALNE NEGATYWNE możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
21.	ZL	tereny lasów	tereny leśne	ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE zachowanie istniejących terenów leśnych
	RZM	tereny zabudowy mieszkaniowej	tereny rolnicze, tereny leśne, zabudowa, droga	ODDZIAŁYWANIE SŁABE NEGATYWNE utrata powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie zabudowy na tereny użytkowane rolniczo oraz zadrzewione
	RN	tereny rolnicze z zakazem zabudowy	tereny rolnicze	BRAK ISTOTNEGO ODDZIAŁYWANIA zachowanie istniejącej funkcji

11.2. Ocena oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska

O znaczącym oddziaływaniu na środowisko można mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości środowiska (powietrza, wód powierzchniowych, gleb, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego itp.). Zgodnie z art. 51. ust. 2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w prognozie przeanalizowano wpływ ustaleń mpzp na zdrowie ludzi oraz poszczególne komponenty środowiska t.j.: rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność, obszary chronione (w tym obszary Natura 2000), walory krajobrazowe, powierzchnie ziemi, wody podziemne i powierzchniowe, powietrze, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.

Oddziaływanie na ludzi

O znaczącym oddziaływaniu na ludzi można mówić w przypadku, gdy przekraczane są standardy emisyjne, dopuszczalne normy hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Wyznaczenie w planie terenów zabudowy mieszkaniowej, jest równoznaczne z obowiązkiem zachowania w ich obszarze norm w zakresie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.

Hałas

Dopuszczalne normy akustyczne, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Bezpośredni, ale krótkoterminowy lub chwilowy charakter może mieć uciążliwość akustyczna związana z fazą budowy obiektów na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie. Chwilowe natężenie hałasu może mieć również miejsce w trakcie trwania dostaw i odbiorów towarów na obszarach produkcyjnych oraz dopuszczających usługi. Będzie to oddziaływanie o znaczeniu lokalnym. Może ono być skumulowane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego, na drogach, przy których zlokalizowana jest istniejąca i projektowana zabudowa, na skutek zwiększenia ilości budynków oraz stale rosnącej liczby samochodów. Nie planuje się budowy nowych dróg o dużym natężeniu ruchu. Oznacza to, że potencjalne zwiększenie uciążliwości związanej z hałasem będzie prawdopodobnie mało znaczące.

Istnieje ryzyko przekroczenia dopuszczalnych norm akustycznych na terenach oznaczonych symbolem G, gdzie przewiduje się eksploatację złóż kopalin.

Tab. 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq\ D}$ i $L_{Aeq\ N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby (zestawienie dla terenów chronionych akustycznie ustalonych w mpzp)

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40
b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ¹⁾				
c) Tereny domów opieki społecznej				
d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
e) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ¹⁾				
f) Tereny mieszkaniowo-usługowe				

¹⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Nie przewiduje się lokalizacji urządzeń mogących emitować ponadnormatywne promieniowanie pola elektromagnetycznego na terenach, na których będą przebywać ludzie. W zapisach planu przyjmuje się, że zasięg stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wyznaczonych od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii mieści się w obrębie nieruchomości, na których dopuszczono lokalizowanie tych urządzeń, a co za tym idzie granice tych stref są tożsame z granicami terenów, na których dopuszczone są urządzenia - tereny U-P i PEF, co łagodzi ewentualne zagrożenia dla ludzi.

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii i katastrofy budowlanej

Rodzaje i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w art. 248 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dn. 29 stycznia 2016 r. Dokument w sposób prawidłowy odnosi się do przeciwdziałania poważnym awariom infrastruktury.

Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną

W miejscu powstawania nowych obiektów na terenie dotychczas niezabudowanym nastąpi lokalne, bezpośrednie i długoterminowe lub stałe zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna.

Nowa zabudowa oraz obszary wyznaczone pod eksploatację złóż zostają dopuszczona na terenach, na których ubytek powierzchni biologicznie czynnej nie będzie powodował uszczuplenia zasobów przyrodniczych. Są to obszary zlokalizowane w obrębie lub sąsiedztwie wykształconej struktury osadniczej.

Ustalenia mpzp nie powinny stworzyć istotnego zagrożenia dla fauny regionu. Wprowadzenie nowych obszarów zabudowy, zmienia dotychczasowe funkcjonowanie potencjalnie występujących tam gatunków zwierząt, przekształcając ich siedliska i zmuszając do migracji. Jednak teren, na którym dopuszczono zabudowę jest już częściowo zainwestowany i przekształcony przez człowieka. Charakteryzuje się przeciętnymi walorami przyrodniczymi.

Ze względu na likwidację potencjalnych siedlisk zwierząt (łąk, zadrzewień, zakrzewień) poprzez nowe zainwestowanie, realizacja ustaleń planu będzie mogła wiązać się z oddziaływaniem negatywnym na faunę, o charakterze pośrednim, stałym lub długoterminowym, skumulowanym z oddziaływaniem wzdłuż dróg, o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

W obszarach opracowania nie występują żadne formy ochrony przyrody. W buforze 5 km dla analizowanych obszarów wskazuje się kilka pomników przyrody w postaci drzewostanu. Najbliżej znajdującą się większą formą ochrony jest leśny rezerwat przyrody Koryciny, który znajduje się w odległości ok 10 km od najbliższego analizowanego obszaru oznaczonego nr 20 (ryc.1) . Z uwagi na znaczne odległości analizowanych obszarów od form ochrony przyrody nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania na skutek ustaleń planu.

Oddziaływania na powiązania przyrodnicze oraz korytarze migracyjne zwierząt i roślin

W wyniku wprowadzenia ustaleń projektu mpzp nie powstaną bariery przestrzenne, znacząco utrudniające migrację zwierzętom i roślinom. Nie przewiduje się istotnego oddziaływania na powiązania przyrodnicze w gminie. Zabudowa na większości terenów została zaprojektowana w pobliżu obszarów o wykształconej strukturze osadniczej wiejskiej, poza głównymi szlakami ekologicznymi. Punktowe zmiany w obszarze krajowych korytarzy ekologicznych, nie będą miały większego znaczenia dla ich drożności.

Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń mpzp na obszarze objętym opracowaniem krajobraz ulegnie przekształceniu. Na terenach dotąd niezabudowanych, tam gdzie wskazuje plan zostaną wprowadzone obiekty kubaturowe oraz powierzchnie utwardzone. Dzięki ustalonym w dokumencie wskaźnikom i parametrom, możliwe będzie kształtowanie obszaru w oparciu o spójne zasady gospodarowania, co zmniejszy ryzyko powstawania obiektów dysharmonijnych oraz rozprzestrzeniania się w sposób mało kontrolowany nowej zabudowy. Nowe obiekty będą umiejscowione w pobliżu istniejących zabudowań. Najczęściej będą stanowić kontynuację funkcji działek sąsiednich bądź terenów zlokalizowanych w niewielkiej odległości.

Eksploatacja złóż na terenach oznaczonych symbolem G może wpłynąć negatywnie na krajobraz jednak z uwagi na położenie części z nich w sąsiedztwie istniejącego miejsca eksploatacji kopalin oddziaływanie nie będzie znaczące.

Za negatywne działanie można uznać likwidację części zadrzewień i zakrzewień celem wprowadzenia zabudowy, a także budowa obiektów na terenach sąsiadujących z otwartymi polami i łąkami. Wymienione oddziaływania można uznać za pośrednie, długoterminowe lub stałe, o znaczeniu lokalnym.

Oddziaływanie na wodę

Wprowadzenie zabudowy na terenach objętych planem nie powinno przyczynić się do pogorszenia stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Planowane tereny do zainwestowania na większości obszarów znajdują się w pobliżu istniejących zabudowań. Duże ryzyko stanowi jednak niewielka ilość zbiorczej sieci kanalizacyjnej w gminie Brańsk. W mpzp przyjęto ustalenia ograniczające negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, a co za tym idzie punktowe zmiany przeznaczenia terenów zawarte w planie nie przyczynią się do wystąpienia dodatkowego ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Na terenach objętych zmianą obowiązują zapisy zawarte w obecnym dokumencie mpzp ograniczające negatywny wpływ na jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych. Przy dostosowaniu się mieszkańców do zapisów dokumentu oraz prowadzeniu regularnych kontroli szczelności szamb i sprawności indywidualnych instalacji do odprowadzania ścieków, nie powinno dochodzić do skażenia środowiska. W przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa, w sytuacji odprowadzania ścieków w sposób zagrażający jakości wód powierzchniowych i podziemnych możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko.

Ustalenia mpzp nie wpłyną negatywnie na cele ilościowe, jakościowe i środowiskowe określone w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne.

Oddziaływanie na powietrze

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w rejonie opracowania jest emisja antropogeniczna związana przede wszystkim ze stosowaniem indywidualnych pieców węglowych i transportem, a także pracami budowlanymi, w mniejszym stopniu ruch samochodowy.

W fazie wznoszenia nowych obiektów budowlanych nastąpi czasowe oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, związane z pracą urządzeń budowlanych oraz transportem materiałów na plac budowy. Może wystąpić zanieczyszczenie pyłowe powietrza, jednak nie przewiduje się, aby było to oddziaływanie znaczące. Prawdopodobnie po zakończeniu inwestycji uciążliwości te ustąpią. Będzie to, więc oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe o znaczeniu lokalnym.

Dodatkowo, na skutek wprowadzenia nowej zabudowy, możliwe jest zwiększenie oddziaływania tzw. niskiej emisji na jakość powietrza, głównie w sytuacji stosowania paliw opałowych niskiej jakości. W takim przypadku nastąpi oddziaływanie negatywne, pośrednie, okresowe (w sezonie grzewczym), o znaczeniu lokalnym. W sytuacji stosowania innych materiałów opałowych, gazowych systemów grzewczych lub pozostałych rozwiązań niegenerujących zanieczyszczeń do powietrza, wprowadzenie zabudowy nie będzie miało istotnego oddziaływania na powietrze.

Oddziaływanie na klimat

Realizacja ustaleń projektu planu, ze względu na swój punktowy charakter nie spowoduje znaczących zmian warunków klimatycznych w obszarze analizy ani w ujęciu ponadlokalnym. Na terenach przewidzianych pod rozwój zabudowy nastąpi wzrost powierzchni utwardzonych, kosztem zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, co może przyczynić się do nieznaczących

zmian temperatury powietrza, wilgotności i prędkości wiatru. Ze względu na stosunkowo nieduże obszary wprowadzonej zabudowy, oddziaływanie to nie będzie miało większego znaczenia. Z kolei pozytywny wpływ na klimat będzie miało umożliwienie realizacji na terenach U-P i PEF lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z energii promieniowania słonecznego, które jest odnawialnym źródłem energii.

Ekstremalne zjawiska atmosferyczne jakie mogą wystąpić w obszarze opracowania to przede wszystkim intensywne opady i gwałtowne roztopy, powodujące wezbranie wód rzecznych. W mpzp nie przewiduje się wprowadzenia zabudowy na terenach narażonych na ryzyko wystąpienia lokalnych podtopień. Innym prawdopodobnym zjawiskiem ekstremalnym są upały, których nasilenie obserwuje się w ostatnich latach. Uwzględnia się również działania mające na celu dostosowanie się do zmian klimatycznych poprzez m.in. zachowanie odpowiedniego wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Nie przewiduje się wpływu ustaleń planu na klimat.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Do niekorzystnych przekształceń terenu, związanych z realizacją ustaleń planu, dojdzie podczas prowadzenia wszelkich prac budowlanych. Przeznaczenie terenu na cele rozwoju zabudowy, będzie skutkowało trwałym zniszczeniem pokrywy glebowej. Przekształcenie profilu glebowego zaistnieje wszędzie tam, gdzie prowadzone będą prace budowlane (wykopy pod fundamenty nowych budynków, budowa dróg). Wystąpią zatem oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe o charakterze lokalnym, na skutek zajmowania gruntów pod zabudowę oraz chwilowe, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w planie nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami. W mpzp wyznaczono nowe tereny do zainwestowania, na których będą wytwarzane odpady oraz ścieki. Plan w prawidłowy sposób reguluje gospodarkę wodno-ściekową oraz odpadową na tych terenach, dzięki czemu nie przewiduje się negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi. Ewentualne zagrożenia, związane są ze zjawiskami i incydentami, których wystąpienia nie można przewidzieć lub z postępowaniem użytkowników terenu, niezgodnym z obowiązującymi przepisami prawa.

Do istotnych przekształceń terenu będzie dochodzić z kolei na obszarach oznaczonych symbolem G. Górnictwo odkrywkowe wiąże się z częściową lub całkowitą degradacją powierzchni ziemi. Przekształcenie rzeźby terenu obejmuje wykonanie wykopów oraz składowanie urobku. Ponadto wydobywanie warstwy piasku i innych substancji mineralnych (z nakładu i przerostu) z obszaru odkrywki powoduje nieodwracalne zmiany w budowie geologicznej terenu. Zajmowanie terenu będzie prowadzone sukcesywnie. W fazie eksploatacji kruszywa będą powstawały negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi, o charakterze bezpośrednim, stałym, lokalnym.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt mpzp w sposób prawidłowy wykorzystuje zasoby środowiska przyrodniczego. Pod zabudowę w większości przeznaczone zostały obszary w sąsiedztwie terenów zainwestowanych. W stanie niezmienionym pozostawiono najcenniejsze obszary leśne, zadrzewione i wodne oraz większą część terenów rolniczych.

Za działanie negatywne należy uznać przeznaczenie terenów wykorzystywanych rolniczo pod zabudowę, z uwagi na wysoką jakość gleb w gminie. Ponadto wprowadzona zabudowa może stanowić element dysharmonijny dla otwartego krajobrazu rolniczego. Eksploatacja kruszywa będzie odbywała się w miejscach występowania złóż, miejscami w rejonach, w których prowadzone jest już wydobywanie. Po zakończeniu eksploatacji tereny zostaną poddane rekultywacji. W planie założono ochronę najcenniejszych siedlisk przyrodniczych oraz walorów krajobrazowych oraz głównych korytarzy

ekologicznych. Ustalenia dokumentu ograniczają możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze.

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania negatywnego na zasoby naturalne obszaru opracowania i terenów z nim sąsiadujących.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Obszar oznaczony symbolem 3RZM w całości oraz 4RZM w części zlokalizowany jest w zabytkowym układzie przestrzennym wsi Domanowo, wpisanym do rejestru zabytków nr 513 z dnia 01.11.1998 r. Wszelkie działania inwestycyjne w obszarach wymienionych powyżej wymagają uzyskania pozwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z przepisami z zakresu ochrony zabytków i opiece nad zabytkami.

W obrębie granic mpzp nie występują stanowiska archeologiczne oraz inne obiekty wpisane do rejestru zabytków, a także gminnej i wojewódzkiej ewidencji. Zapisy planu pozostają bez zmian w kwestii ochrony pozostałych zabytków z uwagi na to nie przewiduje się powstawania dodatkowych oddziaływań na zabytki na skutek zmiany mpzp.

Wprowadzenie ustaleń planu wpłynie pozytywnie na dobra materialne poprzez podniesienie wartości gruntów. Ponadto umożliwi rozwój gospodarczy terenów inwestycyjnych z zachowaniem najcenniejszych obszarów przyrodniczych.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Rozwój przestrzenny terenów wiejskich powinien odbywać się z uwzględnieniem przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych aspektów. Istotne jest tu w szczególności kultywowanie tradycji rolniczych, ograniczenie możliwości wprowadzania obiektów dysharmonijnych i nieestetycznych, przeciwdziałaniu rozpraszaniu zabudowy, stosowanie rozwiązań technicznych zmniejszających ryzyko skażenia środowiska. W celu ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzono następujące ustalenia:

w zakresie ochrony gleb, wód podziemnych i powierzchniowych:

- *nakaz utwardzenia lub uszczelnienia powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem, w tym zagrożonych substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego, w taki sposób by uniemożliwić przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i do ziemi;*
- *w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ustala się zakaz:*
 - *gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz przetwarzania i składowania odpadów,*
 - *zmiany ukształtowania terenu poprzez jego podnoszenie (w tym poprzez nawożenie mas ziemnych);*
- *przed wprowadzeniem wód opadowych i roztopowych do ziemi lub do wód, oczyszczenie tych wód do parametrów wymaganych w przepisach odrębnych;*
- *zakaz składowania odpadów niebezpiecznych;*
- *gromadzenie odpadów wytwarzanych na obszarze planu zgodnie z zasadami obowiązującymi na terenie Gminy Brańsk;*

w zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się:

- zasilanie w wodę z ujęć wody, za pośrednictwem istniejącego lub projektowanego wodociągu;
- rozwój systemu wodociągowego poprzez budowę sieci, o średnicy nie mniejszej niż 80 mm;
- przy realizacji nowych sieci wodociągowych nakaz realizacji hydrantów przeciwpożarowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- do czasu realizacji wodociągu dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z ujęcia indywidualnego;

w zakresie odprowadzania ścieków:

- W zakresie odprowadzania ścieków ustala się zastosowanie rozwiązań indywidualnych;

w zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych:

- W zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ustala się odprowadzenie wód do gruntu na własnej działce budowlanej;

w zakresie ochrony powietrza:

- W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się ogrzewanie budynków ze źródeł indywidualnych, z zastosowaniem źródeł ciepła ograniczających emisję zanieczyszczeń;

inne ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem:
 - inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
 - infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii;
- ustala się ochronę przed hałasem terenów faktycznie zagospodarowanych poprzez obowiązki traktowania terenów oznaczonych symbolami:
 - MNW-U jak terenów przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - RZM jak terenów przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej;
- Wyznacza się strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związaną z możliwością lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii przy wykorzystaniu elektrowni słonecznych, o mocy przekraczającej 500kW, która została wskazana na rysunku planu;
- W strefie ochronnej, o której mowa obowiązuje nakaz realizacji zabudowy oraz urządzeń wytwarzających energię zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla terenów U-P oraz PEF.
- Wszelkie ponadnormatywne oddziaływania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii z zakresu farm fotowoltaicznych, o mocy przekraczającej 500kW, nie mogą przekroczyć granic strefy ochronnej;
- Wyznacza się pasy techniczne od napowietrznych linii elektroenergetycznych0 średniego napięcia o szerokości 12 m, po 6 m od osi linii;
- W pasach technicznych, o których mowa obowiązuje:
 - zakaz lokalizowania w budynkach pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi;
 - maksymalna wysokość zieleni do 3 m;
- W obszarze oznaczonym symbolem 4RN wskazuje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią $Q=1\%$ oraz $Q=10\%$, dla którego obowiązują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego;

ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- *obszar oznaczony symbolem 3RZM w całości oraz 4RZM w części zlokalizowany jest w zabytkowym układzie przestrzennym wsi Domanowo, wpisanym do rejestru zabytków nr 513 z dnia 01.11.1998 r., zmiana nr rejestru decyzji nr A-414 z dnia 10.04.2012 r.,*
- *wszelkie działania inwestycyjne w obszarach wymienionych powyżej wymagają uzyskania pozwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z przepisami z zakresu ochrony zabytków i opiece nad zabytkami.*

Ponadto w planie wprowadzono parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy dla poszczególnych terenów, na których dopuszczono sytuowanie obiektów, w tym określono minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej dla terenów oznaczonych symbolem MNW-U w wysokości 30%, U-P 15%, PEF 15%, RZM 25%. W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz krajobrazu, w planie wprowadzono szereg wytycznych dotyczących sytuowania budynków oraz wskaźniki i parametry dotyczące m.in. wysokości, kolorystyki dla zabudowy.

Wszystkie wymienione powyżej ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mają na celu utrzymanie dobrego stanu środowiska bądź jego poprawę.

13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Wariant „zerowy” polegający na niepodejmowaniu prac nad zmianą mpzp uniemożliwiłby funkcjonowanie polityki przestrzennej gminy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Dodatkowo nowe inwestycje oraz zamierzenia budowlane jej mieszkańców nie mogłyby zostać zrealizowane – co znacznie ograniczyłoby dalszy rozwój gminy oraz przyczyniłoby się do emigracji mieszkańców. Obecna treść planu jest wynikiem analiz uwarunkowań ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, demograficznych, stanu infrastruktury technicznej oraz wypracowanego kompromisu pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a potrzebami lokalnego społeczeństwa.

Przeznaczenie obszaru analizy pod funkcje wskazane w planie nie są sprzeczne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń dokumentu na środowisko przyrodnicze. Zaproponowane rozwiązanie umożliwia rozwój gospodarczy gminy Brańsk z poszanowaniem zasad funkcjonowania przyrody.

Wprowadzona zabudowa została wskazana w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych, w sposób uwzględniający walory przyrodniczo-środowiskowe obszaru. Nowe tereny inwestycyjne wyznaczono poza najcenniejszymi obszarami przyrodniczymi.

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie mpzp rozwiązane w sposób prawidłowy. Dokument uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym, dlatego też nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych

14. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Trudności jakie napotkano przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko wynikają przede wszystkim z ogólnego charakteru ocenianego dokumentu. Ze względu na brak możliwości sprecyzowania jakiego rodzaju przedsięwzięcia będą wprowadzone na terenach inwestycyjnych, niemożliwe jest dokładne określenie w jakim stopniu i na jakie komponenty mogą one oddziaływać. Nie są także znane szczegółowe dane w zakresie rozwiązań technicznych przy

projektowanej infrastrukturze, co w kilku przypadkach uniemożliwiło określenie zasięgu oddziaływania na tereny chronione akustycznie (np. w przypadku dróg), czy obszary na których sprecyzowane jest dopuszczalne natężenie pola elektromagnetycznego (w przypadku elektrowni fotowoltaicznych).

Trudności wynikają także z braku dostępnych danych umożliwiających precyzyjne określenie stanu jakościowego środowiska na obszarach planu, w szczególności dotyczy to powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Gmina Brańsk w całości objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w których w sposób bardziej szczegółowy określone są parametry gospodarowania przestrzenią i wytyczne z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych. Ponadto w przypadku planowanych przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839), konieczne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Podczas tej procedury na podstawie precyzyjnych danych dotyczących projektowanych inwestycji zostaną wydane wytyczne z zakresu ochrony środowiska.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w gminie Brańsk, sporządzonego zgodnie z Uchwałą Nr XXXVIII/301/2023 Rady Gminy Brańsk z dnia 21 czerwca 2023 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w gminie Brańsk.

Celem projektowanego dokumentu jest zmiana przeznaczenia terenu w odniesieniu do obszarów wskazanych w powyższej uchwale. Podjęcie działań wynika z wniosków złożonych przez mieszkańców i inwestorów dotyczących zmiany obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jest następstwem uchwalenia przez Radę Gminy dokumentu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brańsk.

Celem prognozy sporządzonej do zmiany planu jest identyfikacja prawdopodobnych oddziaływań na środowisko ustaleń dokumentu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie działań alternatywnych.

W granicach przedmiotowego miejscowego planu wyznacza się tereny o różnych przeznaczeniach lub zasadach zagospodarowania, oznaczone symbolami:

- 1) MNW-U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług;
- 2) U-P – tereny usług lub produkcji;
- 3) PEF – tereny elektrowni słonecznych;
- 4) G – tereny górnictwa i wydobywania;
- 5) RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy;
- 6) RZM – tereny zabudowy zagrodowej;
- 7) L – tereny lasów.

Dla wydzieleń określono funkcje oraz wprowadzono szereg zapisów ustalających zasady użytkowania danego terenu, uwzględniające postulaty idei zrównoważonego rozwoju

Analizą objęto obszary o łącznej powierzchni ok. 74 ha, położone w województwie podlaskim, w powiecie bielskim, w gminie Brańsk.

W aspekcie przyrodniczym teren gminy nie wyróżnia się cennymi przyrodniczo obszarami – w jej granicach nie występują żadne wielkoobszarowe formy ochrony przyrody. Występują tu jedynie pomniki przyrody. Najcenniejszym elementem systemu przyrodniczego są tereny wzdłuż dolin rzecznych.

W prognozie scharakteryzowano stan środowiska oraz określono jego zagrożenia, a także przeanalizowano wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko przyrodnicze zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Omówiono skutki środowiskowe ustaleń na wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat. Przeanalizowano oddziaływanie na walory krajobrazowe. Oceniono przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, skumulowane, lokalne, ponadlokalne na komponenty środowiska wymienione powyżej oraz określono ich czas trwania. Ponadto określono rodzaje oddziaływań na zdrowie ludzi, zwierzęta, rośliny, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi, powietrze, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Ustalenia projektowanego dokumentu nie są sprzeczne z zasadami określonymi dla obszarów chronionych. Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko przyrodnicze w tym: zwierzęta, rośliny, bioróżnorodność, obszary i obiekty chronione, powierzchnię ziemi, walory krajobrazowe, jakość wód podziemnych i powierzchniowych, jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne. Projekt mpzp prawidłowo odnosi się do zagadnień ochrony środowiska. Dostosowanie się do zakazów oraz nakazów zamieszczonych w dokumencie zapewni właściwe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

Dokumenty i materiały źródłowe

Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego w sprawie odnawialnych źródeł energii (dyrektywa 2009/28/WE);
- Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE) (Dz. Urz. Unii Europejskiej L 12 str.383);
- Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Nowy Jork.1992.05.09 (Dz. U. 1996, Nr 53, poz. 238);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 poz. 2279);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. 2019 poz. 1311);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 poz.1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 poz. 1395);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);
- Rozporządzenie nr 27/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 16 listopada 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły;

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2022 poz. 2556 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2023 poz. 977 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1336 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1436 ze zm.).

Materiały źródłowe

- *Bank Danych o Lasach*, <http://www.bdl.lasy.gov.pl>;
- Centralny rejestr form ochrony przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>;
- *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Geoserwis mapy*, <http://www.geoserwis.gdos.gov.pl>;
- *Informatyczny System Osłony Kraju – ISOK, mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego*, KZGW <http://www.isok.gov.pl>;
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce*. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011;
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*;
- Kondracki J., 2014: *Geografia regionalna Polski*, PWN SA, Warszawa;
- *Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)*, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015;
- Lorenc H., 2005: *Atlas klimatu Polski*, IMGW Warszawa 2005;
- Matuszkiewicz J. M., 2008: *Regionalizacja geobotaniczna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa;
- *Pakiet klimatyczno-energetyczny, grudzień 2008*,
- Państwowy Instytut Geologiczny <https://www.pgi.gov.pl>;
- *Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016–2022*;
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły 2022*;
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego*;
- *Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Brańsk za 2022 rok*;
- *Stan środowiskowy wód podziemnych w Polsce*, Państwowa Służba Hydrologiczna, 2016;
- *Strategiczny plan adaptacji sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*;
- *System Osłony Przeciwoświatowej – SOPO*, PIG <http://geoportal.pgi.gov.pl>;
- WIOŚ Białystok <http://www.wios.bialystok.pl>;
- <http://www.bransk.pl>;

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brańsk przyjęte uchwałą Nr XXXIV/277/2022 Rady Gminy Brańsk z dnia 28 grudnia 2022 roku;*
- *Wieloletni Plan rozwoju i modernizacji rozwoju urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, będących w posiadaniu Gminy Brańsk na lata 2022–2025;*
- *Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Brańsk na lata 2001–2020,*
- *Mapa Geośrodowiskowa Polski skala 1: 50 000, arkusze Brańsk, Ciechanowiec, Łapy, Bielsk Podlaski, Dziadkowiec,*
- *Mapa Geologiczna Polski skala 1: 50 000, arkusze Brańsk, Ciechanowiec, Łapy, Bielsk Podlaski, Dziadkowiec..*

Spis rycin

Ryc. 1. Lokalizacja obszarów opracowania w granicach gminy Brańsk	11
---	----

Spis tabel

Tab. 1 Ocena jakości wód powierzchniowych	23
Tab. 2. Cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP rzecznych.....	23
Tab. 3. Ocena jakości powietrza w strefie podlaskiej za rok 2022 – kryterium ochrony zdrowia.....	26
Tab. 4. Ocena jakości powietrza w strefie podlaskiej za rok 2022 – kryterium ochrony roślin.....	26
Tab. 5. Ocena określonych w planie warunków zagospodarowania terenu	33
Tab. 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq\ D}$ i $L_{Aeq\ N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby (zestawienie dla terenów chronionych akustycznie ustalonych w mpzp)	39

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że kierownikiem zespołu autorskiego przedmiotowej prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymogami art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. f oraz art. 74a ust. 2 ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.), jest osoba, która ukończyła, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku związanym z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi i brała udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Patrycja Kosyło